I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 30-го ЧЕРВНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 30, 1967 No. 120. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 29 червня, 1967

В АМЕРИЦІ

І В ТРАВНІ ЦЬОГО РОКУ БУЛА НАДВИШКА американського експорту над імпортом, яка становила 426 мільйонів дол. В травні експорт виносив 2,544,800.000, дещо менше, як у квітні — 2,659,400.000 дол. Травневий експорт був найменший в цьому році, але все ж таки він був дещо більший від пересічного місячного вивозу в 1966-му році. Травневий імпорт становив 2,118,600.000, менший як у квітні — 2,224,000.000 дол. В перших п'ятьох місяцях ц.р. експорт виносив 31,187,000.000 дол. в річному відношенні, на 6 відсотків більший як в 1966 році. Імпорт в перших п'ятьох місяцях становив 26,465,000.000 дол. в річному відношенні. Надвишка в цьому часі виносила 4.7 більйона дол., а в 1966 році — 3.8 більйона дол.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ГУБЕРНАТОРИ НА КОНФЕРЕНЦІЇ у Вест Єлловстоні, Монтана, не можуть погодитися в тому, кого їм треба підтримувати як кандидата на президента в 1968-му році. Вони знають, як їхня партія соромно програла вибори в 1964-му році під проводом консерватиста Беррі Ґолдвотера, і тепер хотіли б найменувати на кандидата поміркованого ліберального політика. На Конференції було 11 республіканських губернаторів із західніх стейтів. Не було більшости, як здійснити свої пляни, бо між губернаторами є поважні ідеологічні розходження. Не знайшла більшости думка колорадського губернатора Джана А. Лова, щоб вже тепер підтримувати мишиґенського губернатора Джорджа Ромні. Губернатор Вашинґтону Івенс гадає, що Конвенція в 1968 раці буде відкрита.

ДВА НЮЙОРКСЬКІ АДВОКАТИ ЗАЯВИЛИ, що вони, здобувши пости делеґатів на Республіканську Номінаційну Конвенцію в 1968-му році, підтримуватимуть кандидатуру на президента колишнього віце-президента Ричарда М. Ніксона. Ці адвокати, Вінсент Л. Лейбелл і Фредерік М. Рейсс, твердять, що Ніксон втішається популярністю серед республіканців, і тому партія не сміє зробити помилки та підтримувати своїми 92-ма голосами нюйоркських делеґатів на Конвенцію мишиґенського губернатора Джорджа Ромні, як це робить губернатор Нелсон А. Рокефеллер.

КОЛИШНІЙ КОНҐРЕСМЕН АДАМ КЛЕЙТОН ЛАВЕЛЛ, якого виключили з Конґресу за те, що присвоїв був собі федеральні гроші, і за те, що не виконав судового наказу, заявив, що він погодився б на таку догану (цензуру), яку схвалив Сенат для сенатора Томаса Дадда. Конґресмен Павелл перебуває в Біміні на Вагамських островах. Він заявив на пресовій конференції: „Яка безсоромна різниця між справедливістю для білої людини і для чорних в Америці". Павелл є негритянського походження. Він не має слушности, бо його засудив був суд до ув'язнення, і він втік перед арештуванням. Сенатор Дадд дістав догану від Сенату. Палата не погоджується на пропозицію Павелла.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАН ПРОГОЛОСИВ детальне звідомлення у справі відкликання міжнародного війська ОН з арабсько-ізраїльського кордону на пустині Ґази на Синайському півострові, що — як йому закидали з різних сторін — стало головною причиною вибуху останньої ізраїльсько-арабської війни. У Тант глибоко вражений тими закидами і, після кількакратної попередньої оборони, проголосив тепер цей документ, що займає майже повних три сторінки „НИ Таймса". Головним мотивом того документу є твердження, що те міжнародне військо стало безвартне, коли Єгипет відмовився співпрацювати з ним, зажадав відкликання його і відрізав шляхи постачання.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ, „КНЕССЕТ", ПРИЙНЯВ закон, за яким встановлено спільну адміністрацію для цілого Єрусалиму, ото ж також для недавньої його йорданської частини. Ізраїль рішений затримати головно три здобутки на арабській землі: йорданську частину Єрусалиму, гористу смугу в Сирії над кордоном Ізраїлю, звідкіля сирійці раз-у-раз обстрілювали ізраїльські оселі, — та узгір'я, що панує над Тиранським просмиком, що веде з Чорного моря до затоки Акаби. Всі інші землі, особливо пустиню Ґази на Синайському півострові з тамошніми містечками й східній берег Суезького каналу, Ізраїль, мабуть, готов звернути в заміну за визнання його арабськими державами.

КОЛИШНІЙ ГОЛОВА ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ГЕНЕРАЛ ДОУНҐ ВАН МІНЬ ЗАЯВИВ, що він кандидуватиме на президента Південного В'єтнаму у вересневих виборах. Цей генерал, званий „великим Мінем", став був наступником президента Нґо Дінь Дієма в 1963 році. З черги генерал Нґуєн Хан скинув його з влади, а теперішній уряд присудив його на „почесне вигнання" в сусідньому Таї (Сіямі). Не відомо, чи йому взагалі дозволять вернутися до Південного В'єтнаму, тому та його кандидатура практично безвартна.

НАД ПІВДЕННО-КИТАЙСЬКИМ МОРЕМ ЗБИВСЯ З ДОРОГИ один американський літак і залетів над китайський острів Гайнан, де комуно-китайська протилетунська артилерія збила його. Два американські летуни, пільот і його помічник, встигли вискочити з парашутами і американці виловили їх з моря. Тепер комуно-китайська пропаґанда твердить, що та подія стоїть у тісному зв'язку з нарадами президента Джансона з Косиґіном і є першим „доказом змови" ЗДА і СССР проти Пейпінґу.

ПАПА ПАВЛО VI ВІДНОВИВ УСТАНОВУ дияконів для Римо-католицької Церкви, при чому кандидати віком найменше 25 років мусять перейти трирічний курс, не можуть бути до того часу жонаті й будуть висвячені у целібаті, — а кандидати понад 35 років з відповідним вишколом можуть бути жонаті. Такі старші жонаті кандидати мусять мати згоду на висвячення на дияконів та вичі функції за вийнятком відправлювання Богослужб та права сповідати вірних.

В ІНДІЇ МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ СПРАВ І. Б. ЧАВАН ЗАКИНУВ у парляменті автономним властям провінції Західнього Бенґалю, що вони не здібні зберіґати в тій провінції примітивні умови безпеки і на доказ навів факт, що одного парляментарного посла група опозиціоністів роздягла на вулиці до нага і так обводила по місті. Бенґальські власті закинули тому міністрові, що він „забув" додати, що винуватців того насильства арештовано. Коли в якій автономній провінції Індії панує нелад — центральний уряд має право скинути тамошню владу.

ЗДА НЕ ВИЗНАЮТЬ З'ЄДНАННЯ Й АНЕКСІЇ ЄРУСАЛИМУ ІЗРАЇЛЕМ

Вашинґтон. — Державний Департамент проголосив в середу 28 червня ц. р. заяву, „З'єднані Держави ніколи не визнають таких односторонніх актів переведених будь-котрою державою в такому обширі, як існуючий міжнародний статус Єрусалиму". Водночас та заява Державного Департаменту покликалась на заяву президента Джансона з 19 ц. м., в якій Президент перестерігав проти „поквапної односторонньої акції щодо Єрусалиму, підкресливши особливий характер того міста, в якому є святі пам'ятки для визнавців трьох релігій — християнської, мусульманської й мойсеєвої. Заява Державного Департаменту стояла у зв'язку з законом, що його прийняв ізраїльський парлямент (кнессет), що проголошував з'єднання двох частин Єрусалиму — ізраїльської і йорданської — та поручав міністрові внутрішніх справ перевести введення одностайної для цілого Єрусалиму адміністрації. Ізраїльський міністер внутрішніх справ Моше Шапіро проголосив той закон, а посадник Єрусалиму Тедді Коллек заповів, що з днем 29 червня однаково жиди, як араби можуть свобідно порушатись по цілому терені з'єднаного Єрусалиму та виїздити відтіль в усі місцевості Ізраїлю. За ствердженням найперших коментаторів — та поквапна анексія йорданської частини Єрусалиму разом з сусідніми біблійними місцевостями, як Вифлеєм, пошкодила закулісовій дипломатичній акції Америки й Британії та насторожила супроти Ізраїлю ще більше не тільки арабський світ, але й тих невтральних, які схилялися до американського становища. Американське пасивне невизнання" ізраїльської анексії Єрусалиму й сумежних йорданських місцевостей не задовольнило арабського світу, який уважає, що таке становище ні в чому не захитає Ізраїлю в його несправедливому становищі.

Президент Джансон прийняв у середу 28 червня на двогодинній авдієнції, включно із спільним обідом у Білому Домі, йорданського короля Гуссейна. Після тієї конференції сказано тільки з Білого Дому, що розмова була „корисною", але що не стверджено „однозгідного становища" в усіх заторкнених справах, ані не зроблено ніякого договору. Король Гуссейн належав завжди до найбільш поміркованих та на Захід зорієнтованих арабських лідерів і тільки в травні ц. р. замирився з єгипетським президентом Насером та взяв активну участь у війні проти Ізраїлю.

Ціни на споживчі товари значно збільшилися в травні

Вашинґтон. — Департамент Праці повідомляє, що індекс цін на споживчі товари та за виконану працю в травні цього року знов збільшився на 0.3 відсотка і становив 115,6 відсотка в порівнянні з пересічними цінами, які були в роках 1957-1959, коли індекс цін становив 100. Збільшення індексу свідчить про те, що знов збільшується інфляція доляра, бо і в квітні ц. р. кошти прожитку збільшилися були на 0.3 відсотка, отже впродовж двох місяців індекс цін збільшився аж на 0.6 відсотка. Одночасно збільшилися і гуртові ціни на свині і рогату худобу, що свідчить, що ціни на м'ясо в липні цього року збільшаться. Подорожчання коштів прожитку спричинило подорожчання одягів і прикрас, вживаних авт, лікарської опіки та втримування мешкань і домів. Гуртові ціни в травні збільшилися аж на 0.5 відсотка. Це відноситься до цін на фармерські продукти і на готові харчі. Ціни на харчі майже не змінювалися від серпня минулого року. Подорожчали свіжа городовина, овочі та різне печиво й хліб. Уряд пропонуватиме збільшення прибуткових податків, щоб спинити інфляцію доляра.

14 осіб поранених в расових заворушеннях в Боффало

Боффало, Н. И. — Вночі з 27 на 28-го червня вже другу ніч тривали расові заворушення, під час яких понад 1000 негритянської молоді кидали на поліцистів, яких було коло 400, камінням і цеглами. Поліція слізними газами та рушницями старалася втримати порядок. Під час заворушень поранено 14 осіб. Один негритянський хлопець важко поранений кулею якогось демонстранта, знаходиться в критичному стані. Молоді демонстранти вибивали виставові шиби в крамницях в негритянському ґетто і грабували крамниці, нападаючи на білих людей. Демонстранти спинили авто, в якому їхало біле подружжя, витягли пасажирів та важко їх побили. Поки надійшла поліція, демонстранти запалили це авто. Демонстранти кидали камінням на авта, в яких їхали білі пасажири. До 11-ої години вночі поліція заарештувала 40 осіб, 29 дорослих і 11 юнаків. В Боффало живуть коло 100,000 негрів. Всіх мешканців в цьому місті є коло 700,000.

Єлисавета II прибуває на відзначення 100-ліття Канади

Оттава. — Англійська королева Єлисавета II 29-го червня разом із князем Филипом мала прибути до Канади, щоб взяти участь у відзначенні 100-ліття Канади та щоб відвідати Виставку Експо 67. Приїзд королеви, згідно з дипломатичним протоколом, має бути найважнішою подією у відзначенні 100-ліття Канади. В суботу 1-го липня має відбутися відзначення того факту, коли 100 років тому підписано в 1867 році акт про Федерацію Канади з Великою Британією. Королева Єлисавета II має виголосити промову до Парляменту на відкритому місці та перетяти великий торт з нагоди 100-ліття федерації. В політичних колах турбуються тим, що Виставка відбувається в канадійській провінції Квебек, де більшість населення творять французи, які не дуже то захоплені тим, що Канада належить до англійського Коммонвелту. Пригадують той факт, що в провінції Квебек не дуже ентузіястично вітали королеву Англії під час її гостини три роки тому. Зменшилася популярність англійської королеви і в інших канадійських провінціях, де переважають республіканські настрої. Королева і князь Филип мають звиджувати Виставку в понеділок 3-го липня. Вони мають прибути на Виставку, яка відбувається на трьох островах на ріці св. Лаврентія, кораблем. Цей район вважається немов „міжнародною територією".

Слідство стверджує вину Ізраїлю в атаці проти корабля „Ліберті"

Вашинґтон. — Американські морські власті перевели слідство в справі збомбардування американського военного корабля „Ліберті" 8 червня ц.р. ізраїльськими бомбами й ракетами, при чому згинуло тоді 34 американських старшин і моряків, а дальших 75 було ранених, під проводом контр-адмірала І.С. Кідда. Воно ствердило, що названий корабель ніколи не наблизився був до Синайського півострова ближче, як 13.66 морських миль, цебто був від берегів Синайського півострова, театру ізраїльсько-арабської війни, дальше, як 6.6 миль, що їх вимагав Ізраїль, чи 12 миль, за законами Єгипту. Коли ізраїльські бомбардувальники заатакували „Ліберті", то корабель був віддалений від Синайського півострова на 15.5 морських миль. Перед атакою ізраїльські літаки двічі перелітали над кораблем і мали можливість ствердити серед гарної погоди, що корабель плив під американським прапором та мав узагалі всі відзнаки американських военних кораблів. Слідство не з'ясувало у своєму звідомленні місії, яку мав той корабель. Стверджено, що одначе штаб у Вашинґтоні, як командант Шостої американської фльоти на Середземному морі видали були наказ, щоб „Ліберті" віддалився ще далі від берегів Азії, але той наказ прийшов запізно. Ізраїль перевів власне слідство в цій справі окремо. Американські власті не дістали повідомлення, що саме виявило ізраїльське слідство і як узагалі сталося, що ізраїльські літаки важко збомбардували американський корабель.

Резолюція Югославії в ОН має найбільші шанси успіху

Об'єднані Нації. — Югославський амбасадор в Об'єднаних Націях Даніло Лекіч зголосив в середу 28-го червня резолюцію в ізраїльсько-арабському конфлікті, яку вважають за компроміс між становищем Ізраїлю і Америки з одного боку та арабів і Совєтського Союзу з другого. Юґославська резолюція закликає Ізраїль до негайного звільнення арабських земель, окупованих у 6-тиденній війні, поручає генеральному секретареві У Тантові повідомити членів Об'єднаних Націй, чи і як Ізраїль виконав ту постанову Ґенеральної Асамблеї, а всі інші справи, що стосуються ізраїльсько-арабських відносин, передає Раді Безпеки ОН. З'єднані Держави є проти тієї резолюції, уважаючи, що вона завертає до стану з-перед останньої війни і нічого конструктивного не полагоджує та що Рада Безпеки, в якій СССР має право „вета", також не дасть конструктивної розв'язки. Однак, мабуть, та юґославська резолюція здобуде дві третіх голосів, потрібних для її важности. Разом з Юґославією ту резолюцію підписали Афґаністан, Бурунді, Цейльон, кол. французьке Конґо, Ґвінея, Кіпр, Індія, Індонезія, Маляйзія, Малі, Пакістан, Сомалія, Танзанія і Замбія. Речник Юґославії просив поставити його резолюцію на першому місці для голосування, але не відомо, як вирішить президент Асамблеї. Генеральна Асамблея повинна закінчитись в п'ятницю, 30 червня ц.р.

● **Грецький міністер внутрішніх справ генерал Стиліянос Патакос натаврував тих греків, що живуть в інших країнах та односторонньо критикують теперішній грецький уряд і відносини у Греції — по лінії комуністів. Він за іменем назвав американську артистку грецького роду Меліну Меркурі та колишнього секретаря грецької амбасади у Токіо, Ґеорґа Вандаліса, який — за грецьким повідомленням — „втік до одної східньо-европейської комуністичної держави, спроневіривши гроші в своїй амбасаді".**

Косиґін відвідає знову де Ґолля

Париж. — Проголошено тут офіційно, що совєтський прем'єр Алексєй Косиґін зупиниться в найближчу суботу 1 липня ц. р. у поворотній дорозі з Гавани до Москви — у Парижі, де він відвідає президента де Ґолля. Летючи з Москви до Вашинґтону Косиґін також зупинився в Парижі і розмовляв з президентом де Ґоллем. Коментатори здогадуються, що Косиґін хоче отакими нарадами з де Ґоллем зм'ягшити своє неґативне становище, що його зайняв був до пропозиції де Ґолля, щоб справу Середнього Сходу разглянула конференція „чотирьох великих" — ЗДА, Британії, Франції і СССР. Саме тепер у Парижі перебуває з офіційними відвідинами турецький президент Севдет Сунай. На прийнятті в його честь де Ґолль заявив у своїй промові, що суперечні амбіції ЗДА, СССР і Комуністичного Китаю є одною з трьох причин, чому неможливо розв'язати задовільно середньо-східню проблему. Як дві інші причини — він назвав арабські погрози знищити ізраїльську державу та військову окупацію арабських земель. В поворотній дорозі з Ню Йорку зупиниться також в Парижі для розмови з де Ґоллем румунський прем'єр Іон Джордже Маврер, який у Вашинґтоні нараджувався з президентом Джансоном. В жовтні цього року де Ґолль має відвідати Букарешт. Турецький президент Севдет Сунай був дуже обережний у своїй промові та висловив тільки надію, що швидко закінчиться війна у В'єтнамі.

„Холодне прийняття на Кубі!". Згідно з пресовими інформаціями, совєтського прем'єра Алексєя Косиґіна прийняли на Кубі „холодно". На фото: кубинський бородатий прем'єр Кастро (зліва) за посередництвом перекладача розмовляє з Косиґіним.

ЙОСИП ЛИСОГІР З ДРУЖИНОЮ ВИЇХАВ НА ВІДВІДИНИ УКРАЇНЦІВ В ЕВРОПІ

Йосип і Марія Лисогори

Ню Йорк. — В середу, 28-го червня о год. 6:30 ввечері відлетів літаком Пан-Американської Повітряної Лінії з міжнародного летовища Джана Ф. Кеннеді до Европи головний предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір разом зі своєю дружиною пані Марією. Виконуючи однодушну постанову Головного Уряду УНС, винесену на останніх річних нарадах в травні ц. р., п. Й. Лисогір має за завдання „перевірити потреби і можливості допомоги українцям в Европі", діючи в порозумінні з президентом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету та головою Головної Контрольної Комісії УНС д-ром Володимиром Ґаланом. Відвідини п. Й. Лисогора в Европі триватимуть до кінця липня і в тому часі він відвідає українські осередки в Римі, Австрії, Німеччині, Франції та Англії, як також в деяких інших країнах.

Цієї неділі Владика Йосиф Шмондюк поблагословить площу під будову церкви в Керґонксоні

Керґонксон, Н.Й. — На іншому місці в цьому числі, на сторінці „Союзівка", надруковано статтю про створення нової української католицької парафії Святої Трійці, що матиме свій осідок в „місті Союзівки", Керґонксоні. Нова парафія інтенсивно приготовляється до будови власної церкви, яка буде здвигнена в безпосередньому сусідстві Союзівки, на площі, що її подарував для нової парафії Український Народний Союз. Цю площу під будову нової церкви поблагословить в найближчу неділю, 2-го липня ц.р. Стемфордський Владика Преосв. Йосиф Шмондюк, після Служби Божої, яка буде відправлена о год. 10-ій рано. Церковний Комітет запрошує найширші кола довколишнього українського громадянства та гостей Союзівки до участи в цих великих урочистостях.

7 українських студентів із Філядельфії демонстрували у Ґлесборо проти Косиґіна

Філядельфія. — Щоденник „Філядельфія Інквайрер" повідомив у своєму виданні з 26 червня, що в неділю, під час нарад Президента Линдона Джансона з прем'єром СССР О. Косиґіним у містечку Ґлесборо, семеро українських студентів прибули з Філядельфії і демонстрували проти „рабовласника Косиґіна". „Коли по полудні почав збиратись на вулицях натовп, почали з'являтись і антисовєтські плякати", — повідомила ця газета, додаючи, що на деяких із них були названі контрольовані совєтами поневолені країни: Україна, Естонія, Латвія. Один з написів сповіщав, що семеро членів української студентської організації прибули до Ґлесборо, „щоб упевнитись, що тут не буде зіґнорована проблема поневолених націй". Щоденник зазначає, що деякі американці мали в руках транспаренти з написом російською мовою „Приветствуем товарища Косигина!". Згадані семеро українських студентів були учасниками Конґресу ТУСМ, що саме закінчив у неділю по полудні свою працю у Філядельфії.

Біля Києва на Дніпрі насипано острів — поселилось понад 40 000 людей

Київ. — На піщано-острівній великій дільниці між Києвом і передмістям Дарницею, що стала за останні роки частиною Києва, від 1960 року за пляном архітекта Г. Кульчицького провадились особливі будівельні роботи: піщано-острівну ділянку з запливами Дніпра висипано до висоти кількох метрів і так постав на Дніпрі штучно створений острів. На острові, названому „Русанівським масивом" здійснено вже багато забудов, під керівництвом архітекта В. Ладного з „Київпроєктбуду". Там виросли 9-типоверхові житлові будинки, всі з балконами; найвищий будинок сягатиме височини в 16 поверхів. У нижньому поверсі кожного будинку — магазини, кав'ярні, голярні тощо. Населення штучно створеного острова — нової частини Києва, становить понад 40 000 осіб. „Комсомольська Правда" з 24 червня зазначає, що на острові ще дуже мало зелених насаджень і погані дороги, але киянам-острів'янам лише два кроки до Дніпрових пляжів та риболовлі. Таким чином, територія столиці України поширилась за рахунок намитого з піску острова, що єднає сам Київ з Дарницею. З висоти житлових будинків гарний краєвид — видко центр Києва, до якого з 10 хвилин їзди автобусом. Населення Києва скоро становитиме півтора мільйона осіб.

Помер Петро Парницький, піонер

Ґрендс Пас, Ореґон. — Минулої суботи, 24-го червня, тут помер на 84-му році життя один із найстарших українських піонерів в Америці, св.п. Петро Парницький. Покійний народився в Збаражчині в Західній Україні і до Америки приїхав у 1915-му році. Чотири роки пізніше вступив до УНСоюзу. Був дяковчителем в Бабилоні, Вестбері, Бруклині і Ню Йорку, ведучи рівночасно школу українознавства. Разом з покійним Михайлом Угорчаком, в рр. 1910-1920 головним секретарем УНСоюзу й опісля (1925-1929) заступником головного предсідника, був ентузіястом будови українського сиротинця. Син Покійного, Євген, був довголітнім працівником друкарні „Свободи". Похорон відбудеться в суботу, 1-го липня, у Фріґолд, Н.Дж.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid ot the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Критика, що затемнює правду

„. . . Критика безумовно добра для душі, якби вона тільки не захитувала нашого довір'я до себе самих", — заявив президент Джансон у своїй промові до 5.000 членів Нижчої Торговельної Палати в Балтиморі в минулий вівторок 27 червня ц. р., ілюструючи ту свою пересторогу найпереконливішими доказами. Газети, — пригадав Президент, — розголосили, що невдоволені демонстранти і „пісніки" маршували перед Пентагоном, сиділи на його сходах і спали в його вестибюлі. Виявилось, що тих демонстрантів було точно 12, один тузінь, але непостережно для американського громадянства проминув факт, що того самого тижня 10.000 молодих мужчин зголосились добровільно до військової служби. І коли один бородатий „протестант" спалить перед камерою фотографа свою рекрутську картку, то про нього знають куди більше людей, як про тих 10.000 добровільців . . .

Президент не назвав на ім'я часописів і радіо-телевізійної інформаційної служби, але цей наведений ним приклад був гірким докором на адресу так званого сенсаціоналізму, себто погоні за вістками, що мають посмак сенсації, погоні в першу чергу за голосами критики і виявлювання негативів в Америці. Але ж насправді це країна безперервного й подивугідного поступу в усіх ділянках життя і знання! Спокійним, безпристрасним голосом професора з катедри Президент наводив цифри й дані: як воно було в цій країні 50 і ще 10 і навіть ще 3 роки тому в ділянках освіти, гігієни, продукції, праці, споживання, комунікації, — і як є тепер. І як воно є в інших країнах світу, не в бідних і недорозвинених, а в Британії, Франції, Італії, Західній Німеччині. „Американці є найкраще відживлюваними, найкраще винагороджуваними й найкраще вишколюваними людьми у світі, і це щось таке, чим ми можемо гордитись" — ствердив Джансон, і можна зрозуміти настрій 5.000 його слухачів, які ентузіястично оплескували ті його слова.

Президент Джансон лише натякнув на большевицький „рай", коли згадав, що „найбідніше помешкання в Америці є люксусом для народів деяких інших країн", і що в Америці „не треба чекати три роки на замовлене авто". Добра, потрібна і конечна критика, але хай вона не бачить самих тільки тіней, коли насправді їх куди менше, як блискучих світел. Це саме стосується й американсько-українського життя та нахилу декого до надто односторонньої критики.

Шовінізм

Кожній людині властива любов до Рідного Краю. Але коли дана людина чи народ не визнають за іншою людиною чи народом права любити свій Рідний Край, тоді маємо справу з шовіністичним підходом, з людиненависництвом; тоді розпочинається практикований Гітлером поділ людей і народів на „вищі" та „нижчі", на „кращі" та „гірші".

Дедалі гостріших форм набирає в сучасному складному світі ще донедавна бодай назовні прихований російський шовінізм. Спадкоємці царської імперії старанно тримали його за фасадом так званого „інтернаціоналізму" і „комунізму", з єдиною метою — оправдати існування велетенської колоніяльної імперії СССР. Однак, останніми роками Центральний Комітет компартії дедалі більше виявляє своє справжнє обличчя „собірателя землі русской", і не лише „русской"! Москва й не думає віддавати поневоленим народам їхні землі та їхні природні права, як і Китаєві захоплені ще за царів території чи Монголії — присвоєні в 1920-их рр. і землю, і владу. Руками арабів Москва хотіла б знищити Ізраїль, якого визнала першою, поруч із ЗДА, але який не погодився на ролю чергової московської маріонетки. Руками північнов'єтнамських комуністів вона хотіла б знищити вільний В'єтнам.

Тенденції великодержавної, шовіністичної Москви особливо помітні у зв'язку з т. зв. культурним обміном. Вона всіляко приховує від людей Заходу існування інших народів і культур в СССР, себто в своїй імперії. Ще в березні ц. р. у Римі відбулась совєтська виставка „Давньоросійського мистецтва", як вона офіційно називалась. Там лише де-не-де було зазначено, що той або інший експонат — з України, здебільшого ж лише „з Києва", або з „Львівського університету". Хоч більшість експонованих на виставці історичних знахідок були з України, з Білоруси — італійці мали сприймати все те, як „російське". Так само робить і на ЕКСПО-67. Цього місяця мав у Ню Йорку розпочатись „Фестиваль російської культури", тепер відкладений, в якому, крім російського хору Пятніцького — всі інші учасники мали бути з України, Грузії, Литви, Білоруси, Вірменії . . . Шовінізм не свідчить про московські успіхи. Радше навпаки.

Богдан Галайчук

ОДИН РІК АРҐЕНТИНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(2)

Тому також — всупереч переконанню Кенворті —, арґентинська суспільність виявила себе „зреґіментованою". Вона критикує Онґанію не за те, що володіє декретами, а, навпаки, за надмірну м'якість, за недостатню рішучість, ефектовність; зокрема безпощадно критикувала його безпосередньо після перевороту.

Той переворот приспішено, здійснено ще до опрацювання плянів реформ, навіть до скомплектування революційного міністерського апарату, і тому перші тижні минули в повному безділлі. Преса, яка й далі користується свободою, бо уряд шанує всі конституційні ґарантії, твердо била по Онґанії, закидаючи йому, що він перевів військовий переворот, а не революцію; що він не мав морального права на той переворот, бо такий самий пасивний, як Ілія, дармащо, всупереч Ілії, має повну свободу діяння, бо руки його не зв'язані Конґресом, де Ілія не мав власної більшости, і тому його законопроєкти залежали від хитких міжпартійних коаліцій.

Порід першого уряду був важкий і не надто фортунний. З п'ятьох міністрів (усі інші міністерства Онґанія обнизив до ступня державних секретарів) президент змінив у січні двох, а третього не усунув лише тому, що він помер. Всі вони були безнадійні, зокрема міністер економіки д-р Салімей, великий промисловець, але ніякий економіст. Прогайнував півроку, не спромігшися на жадну економічну концепцію і, що гірше, приспішив інфляцію карколомним підвищенням цін на погінні матеріяли, здебільша продукти державних підприємств, щоб збільшити фіскальні впливи. Щойно його наслідник, економіст консервативної тенденції Кріґер Васена, приступив до здійснення широкого, глибоко продуманого і органічно пов'язаного пляну, який, хоч і критикується в робітничих та урядничих колах, але має „добру пресу" за кордоном і здобув цінні закордонні кредити та інвестиції.

Перший міністер внутрішніх справ також був під постійним пресовим обстрілом за зайву критику традиційних партій (що його наразило на підозріння у корпоративістичних симпатіях), недостачу широких концепцій, зволікання з ліквідацією комуністичної твердині в державному університеті і, врешті, за нездарне переведення тої ліквідації з участю поліції, яка вживала заходів „фізичного впливу".

Крім загальної економічної політики, бюджетова політика також насуває незвичайно важкі питання, що далеко переходять практичні можливості президента, зв'язаного Конґресом, і що є твердим горіхом навіть для теперішньої, одноособової державної влади.

Головна причина інфляції, справжній рак, що точить арґентинську економіку, — це — хронічно дефіцитовий бюджет. Одною із зрештою, другорядних причин були федеральні субвенції для цукрових плянтаторів і продуцентів у невеликій, але найгустіше заселеній провінції Тукуман, де кошти продукції неспівмірно високі супроти ціни цукру на світових ринках. Уряд зліквідував дефіцитові цукроварні, але ще не зумів знайти нових варстатів праці для робітників та дрібних плянтаторів, що втратили джерело заробітку.

Куди трудніше забратися до основної причини дефіциту, якою є нерентовність державних підприємств, зокрема залізниці. Відколи Перон викупив залізниці від британських компаній, він зробив їх прибіжищем партійних однодумців. Непропорційно великий персонал, джерело дефіциту, вимагає радикальної редукції. Годі її здійснити, не створивши нових варстатів праці, бо це було б негуманно і рівночасно обмежило б ринок, спричинивши безробіття у промислі. Тому залізниця є предметом безконечних студій.

Протягом першого року Онґанія привернув дисципліну праці, усуваючи таким способом одно зі слабих місць арґентинської економіки.

За перонівських часів портові робітники одержали абсурдні привілеї, якими до того ж безоглядно надуживали. Вони заробляли неспівмірно багато і самовільно зволікали з вантаженням та розвантаженням кораблів. Не диво, що портові оплати в Буенос Айресі побили світовий рекорд, підвищуючи ціну імпортованого товару та знижуючи ціну експорту. Ніякий дотеперішній президент не насмілився зачепити ту „священну корову", яка могла розраховувати на демагогічну підтримку опозиції і, крім того, Міжнародного Об'єднання Транспортових Робітників. Щойно Онґанія оздоровив портові відносини, з наявною користю для економіки, наразившись на — зрештою дуже короткий — бойкот арґентинських кораблів у деяких закордонних пристанях.

Прикро били по економіці також самовільні страйки, що їх розполітиковані юнії переводили часто з наявно політичних мотивів — домагаючися повороту Перона. Під час одного такого страйку вони окупували фабрики і навіть брали директорів як заручників. Ілія поважно обнизив свій авторитет, толеруючи такого роду анархію.

Перонівська Генеральна Конфедерація Праці дала повну підтримку перевороті 28 червня 1966 р., не зважаючи на виразно проробітничу політику Ілії, але згодом ввійшла у конфлікт з Онґанією. Вона кинула йому провокативний виклик, проголосивши загальний страйк у лютому ц. р., саме в час, коли до Буенос Айресу з'їхалися на 3-тю Надзвичайну Міжамериканську Конференцію всі міністри закордонних справ континенту. Тим разом трапила коса на камінь: супроти рішучої постави уряду страйк закінчився повною невдачею, провід Конфедерації втратив престиж, і на довгий час відсунулась загроза для господарства збоку політичних страйків.

Спектакулярна програ з минулого лютого — це немов кара за перонівську аґресивність супроти Ілії. Рівночасно з можливістю підривної акції через юнії пероністи втратили можливість леґальної акції на конґресовій арені через численну парляментарну репрезентацію. Слід пригадати, що вони сподівалися блискучої перемоги у виборах, передбачених на 1967 рік, і що це було одною з причин минулорічного перевороту.

Слід сподіватися, що Перонова політична роля викінчена. Дай, Боже, щоб комуністи не вспіли захопити перонівської спадщини.

Байдужість, з якою арґентинська демократична опінія прийняла переворот 28 червня 1966 р., випливала зі свідомости, що демократична влада не була всилі розв'язати пекучих питань, політичних, соціяльних і економічних, які перед нею стояли і які, так чи інакше, покінчили б з нею. Бо розв'язка деяких з тих питань вимагала драстичних, непопулярних „кайзершнітів", які не могла собі дозволити правляча партія, залежна від виборів; зокрема у країні, де — з огляду на частинне відновлювання складу Конґресу — ті вибори відбуваються щодва роки. Зв'язаний короткореченцевими виборчими об'єктивами, у безнастанній обороні проти опозиції, уряд не міг вирішити далекосяглих питань, і тому президент за президентом волік тягар дефіцитових державних підприємств, джерело безперервної інфляції, перонівську гіпотеку та інші язви.

Щоб рятувати хворий орган, лікар деколи приписує йому, сказати б, безоглядний відпочинок, припиняючи його функціонування на деякий час. Арґентинська демократична опінія розуміла — чи, скорше, відчувала інтуїтивно — що подібна терапевтика вказана для тутешньої демократії, і тому прийняла переворот із стоїцизмом.

Ф. Лукіянович

НЕЗАБАРОМ: БИСТРОЇЗНІ ПОТЯГИ

Бистроїзний потяг „Гікарі", що по-японськи означає „світло", вирушив у першу свою їзду в квітні 1965 р. і віддаль 320 миль між Осакі і Токіо проїхав точно за три години, враховуючи зупинки. На рівній трасі потяг досягав швидкости 160 миль на годину. „Гікарі", керований із Токіо електронічною централею ,всі влаштування мав спеціяльного виробу: новий насип із новими мостами та тунелями, спосні рейки, повітронепроникальні вагони.

У ЗДА, внаслідок великих просторів, конкуренції літаків, автобусів, приватних авт та вимог професійних спілок, особові потяги приносять дефіцит. А в густозаселеній смузі між Вашинґтоном і Бостоном для літаків це закоротка віддаль при кількох зупинках, їздаж автобусом забирає забагато часу.

Дві компанії

Управи двох залізничних компаній прийшли до висновку, що коли взагалі пасажирські потяги можуть мати майбутність, то тільки бистроїзні. Власником траси від Вашинґтону до Ню Йорку є Пенсильвенська залізниця, а від Ню Йорку до Бостону Нюгейвенська. У ЗДА, за вийнятком одної вузькоторової залізниці, всі інші — приватні підприємства.

Отож обидві компанії рішили вжити відповідних заходів: Нюгейвенська замовила льокомотиви з турбіновими моторами на бензину і посилює насипи, а Пенсильвенська ухвалила вкласти в новий проєкт 45 мільйонів долярів. Рівночасно із замовленням 50 спеціяльних вагонів з чотирма електричними моторами в кожному, ведуться роботи над посиленням насипу. Замість рейок довжиною на 39 стіп, укладається спосні на чверть милі довжини.

Пробна їзда

У другій половині травня на трасі між Ню Брунсвіком і Трентоном ,довжиною 21 милі, прошумів бистроїзний потяг, покривши ту відстань за 11 хвилин. Стукіт коліс чути було тільки при розгоні. Телеграфічні стовпи минали так швидко, що здавалися частоколом. Машиніст сів і висів з льокомотиви у білих рукавичках та в краватці.

Компанія сподівається, що восени цього року вдасться налагодити реґулярний рух швидкоїзних потягів між Філядельфією та Ню Йорком (90 миль). Їзда триватиме довше від лету літака, але, врахувавши час їзди до і з летовища, їзда потягом заощадить від 30 до 60 хвилин. Цим компанія залізниці сподівається побити літак і автобус.

Перспективи та профспілки

Перед завмираючим залізничним пасажирським транспортом ЗДА відкриваються нові можливості. Є всі дані на те, що приклад Японії знайде широке застосування не тільки у ЗДА ,але й у всьому світі.

Треба тільки, щоб залізничні профспілки — а є їх всіх 12 — зрозуміли, врешті, що йдеться тут не тільки про вищу платню, а й про життєздатність одної із дуже важливих ланок транспорту.

● **Над столицею Південного В'єтнаму** сталася нова трагедія: великий американський вантажний літак, що був на службі війська, зударився в повітрі вночі з військовим стежним літаком. Всі шість членів залоги вантажного літака згинули, а два члени залоги стежного літака встигли вискочити з парашутами перед тим, як обидва літаки розторощились, впавши на землю.

Леся Лисак

ПРАВА РУКА

Вона виросла в часах американської депресії і знала, що таке безробіття та нестатки. Коли їй було чотирнадцять років, вона носила на базарі важкі коші з яриною і овочами, заробляючи два з половиною доляри на тиждень. Вона працювала десять годин денно, і єдиним вільним днем для неї була неділя. Вона мусіла працювати, бо батько помер, мати була хвора, а вдома було ще троє молодших дітей. Мабуть, тому пізніше ніяка праця не видавалась їй надто важкою і ніякий заробіток надто малим. І, мабуть, тому вона стала згодом недолюбляти молодих людей, які шукали легкої та найкраще платної праці.

Можливо, ці її особисті погляди не мали б ніякого значення, якби минулого року не захворіла її сестра Іванна і якби вона не зламала собі правої руки. Бо двадцять років вони спільно провадили невеличку крамницю з керамічними виробам і скляним посудом. В різдвяний час, коли торги були більші, вони наймали для помочі двох продавців, а так цілий рік самі давали з усім раду. Але коли вона зламала руку, а Іванна опинилася в шпиталі, тоді постала пекуча потреба в помічникові. Потрібні були пара молодих здорових рук і, як казала Іванна, „голова на карку".

Марта дала до місцевої газети оголошення, що пошукує робітника, але охочих багато не знайшлося. Вона вибрала того, хто видався їй найбільш підхожим. Однак, по кількох днях прийшло розчарування: молодий чоловік був страшенно неуважний і безмежно лінивий. Його праця не варта була навіть третини того, що Марта згодилася йому платити. Вона звільнила його і прийняла іншого, але з тим було ще більше мороки. Він або спізнювався до праці, або й зовсім не приходив. Нарешті заявив, що як не дістане підвишки — покине працю. Підвишки Марта не могла дати, бо прибутки з крамниці були невеликі.

По ньому прийшов третій, який обкрадав її. Потім четвертий, який не крав, але був нестерпно ароґантний: він сідав на її крісло, простягав ноги на її письмовому столі і курив цигарку так, ніби зовсім її не запримічував. Коли Марта сказала, що їй це не подобається, він засміявся цинічно і вийшов, тріснувши дверима.

Два наступні теж не зогріли місця — вони знайшли собі працю у фабриці, де платили більше.

Марта прийшла до прикрого висновку, що в теперішніх часах, неможливо знайти доброго робітника за поміркувану платню. І тоді вона вирішила сама виконувати всю працю. Але це їй не вдалося: зламана рука, хоч нібито загоїлася, проте втратила свою силу. Марта переконалася в цьому, коли важка скринька виховзнулася їй з рук, і побита кераміка спричинила поважну втрату. Тоді вона ще раз дала оголошення до газети — і чекала на нового помічника.

Ранком прийшов височезний молодий чоловік. Це був майже велетень. Коли він виповнив аплікацію, виявилося, що він важить точнісінько вдвоє більше, як Марта, що йому двадцять років і що він два роки вчився в університеті.

Марта змусила себе до формальної, не зовсім щирої усмішки.

— У вас, хоч незакінчена, але висока освіта, — сказала, — а мені треба робітника для фізичної праці.

— Це в порядку — сказав лагідним голосом велетень. — Я не боюся і не соромлюся фізичної праці. Зрештою, я про це знав з вашого оголошення.

— Я не в змозі вам багато платити, — сказала Марта вже сердечніше і з дрібкою довір'я.

— Ви напевно платите стільки, скільки платять в інших крамницях, — відповів він спокійно.

Він дивився Марті просто у вічі. У погляді була щирість. Марта відрухово простягнула до нього руку і сказала коротко:

— Ви прийняті, Григоре.

Він сказав „дякую" і міцно потиснув її долоню. Слаба рука заболіла, Марта злегка скрикнула, і він дуже збентежився.

— Мені дуже прикро, — сказав. — Це сталося мимоволі.

На устах Марти була вже не формальна, а тепла людська усмішка.

— Ви не могли знати, що у мене була зламана рука.

Минуло кілька тижнів, а Марта все ще не вірила, що їй вдалося знайти доброго помічника. Він являвся на працю раніше за неї і не марнував ані хвилини часу. Він ставився до всього так дбайливо, начебто це було його, а не Мартине добро. Йому не треба було пригадувати, що треба зробити: він думав і за неї і за її справи. Таких робітників називають „ідеальними", і Марті часами приходила думка: чи він справді реальна людина, чи виплід її фантазії.

Одного ранку Григор подзвонив, що до праці не прийде, бо захворів. Він не приходив три дні. Марта пригадала собі „хвороби" попередніх помічників, — це означало, що вони шукають кращої праці. Їй було прикро. Боліло не так те, що втрачає доброго робітника, як те, що він так само нещирий, як усі інші. Але на четвертий день Григор прийшов. І тоді Марта відверто сказала йому про свої сумніви.

Велетень заперечливо хитнув головою:

— Я не міг би залишити вас самої. У вас же ж ще й досі слаба рука.

Він підійшов до скринь з товаром, нагромаджених під стіною, і почав їх мовчки розпаковувати. А Марті спало на думку, що він тепер для неї такий же цінний, як колись була її здорова права рука...

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(6)

Вечір у кількох закутках села щойно тоді починався.

Приходили сусіди в Трохимову хату. Це ж його Гриць приніс нове число „Дзвіночка". На нього чекали цілий місяць.

Прийшов старий Денис, Дем'ян, повдовіла Мотря, Купріян із Настею з того боку вулиці, Терентій, вусатий Кіндрат, Гарасим із Василиною, дід Остап. Навіть сварлива Домка, що то ввесь час висварюється на „отого Якова" за його „панські витребеньки", мовляв, яке йому діло до наших дітей, тільки псує їх панськими книжками — і та нарешті не втерпіла, ще й чоловіка, Юхима, привела. Прийшла, бож то людоньки говорять, що там у тих „казєтах" жах скільки всякої мудрости повиписувано . . .

— Ану, Грицю, починай!

З усіх лише Кіндрат і Гарасим читати вміють. Трохим, Гриців батько щойно вчиться. А Мотря, либонь, уже букви знає, але про це мовчить.

Дванадцятилітній Гриць читав. Блимала лямпа. З одного боку вже й скло закоптіло, але ніхто не відважувався перервати читання, щоб його прочистити. Блищали задумано очі слухачів. Вони сиділи, розтирали в долонях їдкий самосад, ретельно закручували його в грубі цигарки і курили густим димом.

Гомонів голос хлопця. Дорослі селяни, старі дядьки слухали „Дзвіночка"...

А потім Кіндрат читав „справжню" газету. Сусіди сиділи і думали над прочитаним. А там же стільки цікавого, стільки нового! І як ці газети, а навіть дитячий журналик знають про все? Навіть про їхнє село знають, хто вони такі і чого їм потрібно . . .

— А тепер, Грицю, починай знов азбуку для нас.

Мати протерла скло. Гриць почав.

Вечір був довгий. Ген поза північ . . .

Навесні, як приїхали гімназисти знову в село — Трохим, Дем'ян, Денис, Купріян із Настею, Гарасим, повдовіла Мотря, дід Остап, а навіть сварлива Домка — всі вже вміли читати. Трохим уже й їздив декілька разів у Збараж по книжки . . .

Терентій сидів на „постерунку" заарештований. Він віз пачку газет із Крем'янця, поліція в дорозі пробувала була відібрати, а він люшню в руки: — „Не дам, — сказав, — а як відбиратимете, тоді за себе не ручуся". Позбігалися люди. Пан „пшодовнік" зніяковів, бо де ж у „демократичній" державі та й забороняти газети, видані в „їхньому" Львові. Але таки заарештували Трохима за „погрозу боєвим об'єктом' . . .

А як вели вже Терентія в арешт і жінка голосила — він гукнув до неї через плече, щоб усі чули:

— Не журись! Вони мені нічого не вдіють. Я ж читати вмію!..

Волинь росла. Росли села, хутори. Росла на очах і визрівала вся селянська маса. Ріс увесь народ.

*

Міста на Волині визріли раніше.

Ці ж міста і стали оседками відродження Волині. Вони, зі своїми старими міщанськими родами, які швидко зукраїнізувались, і з свідомою інтеліґенцією, стали родючим полем нового покоління. Безперечно, тут великий вплив мали дві сили, що взяли Волинь „у перехресний вогонь": придніпрянці, що залишились тут після упадку української держави, і — Галичина.

Осередками виховання молоді стали три українські гімназії — в Луцьку, Рівному і Крем'янці, а згодом і духовна православна семінарія, також у Крем'янці. Більше українських середніх шкіл для широкої Волинської землі поляки не дозволили.

Біля гімназії і семінарії в Крем'янці зосередились усі заінтересування свідомої української інтеліґенції. Коли поляки зліквідували „Просвіту" та інші культурні установи — ці школи стали подекуди культурними вогнищами, біля яких гуртувались свідомі працівники і, разом з учительським складом, творили ядра культурної, освітньої й освідомлюючої праці.

Гімназія була заложена ще за Української Держави, у вісімнадцятому році. Поляки боялись її замкнути. В пам'яті ще стояв ряд повстань проти поляків у дев'ятнадцятому і двадцятому роках. І в цю гімназію посунула молодь міщанських родів, сюди рухнула молодь із містечок, сіл. Двадцяті роки — це розквіт крем'янецької гімназії, яка гуртувала біля себе сотні нашої молоді і виплекувала їх у свому дусі. Тридцяті роки — це повільний її упадок під тиском поляків. У тридцять восьмому році, всупереч усім протестам, її таки замкнули.

Але гімназія вспіла своє зробити. Вона послала у широкий світ кілька сотень молодих людей із новим обличчям, які розсіялися по всій Волині, розносячи з собою посмак відродження.

СОЮЗІВКА

ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

РІК II. ЧЕРВЕНЬ 1967 Ч. 2.

ЛІТНЯ КУЛЬТУРНА СТОЛИЦЯ

В одному з своїх фейлетонів Ікер назвав Союзівку „літньою столицею еміграції", і це, як нам здається, не пустопорожна фраза чи літературне переборщення: це таки дійсність. У той час, коли в усіх більших і менших наших скупченнях літом усяке громадське, культурне чи товариське життя дослівно завмирає, — тут, на Союзівці, воно процвітає, кипить і клекоче бурхливим гірським потоком.

Вистане кинути оком на багату „Хроніку подій" за минулорічний сезон, надруковану в нашій сторінці „Союзівка" ч. 1, щоб мати уявлення про те, що тут діється в повному сезоні та й поза сезоном!.. Конвенції, з'їзди, товариські зустрічі, родинні свята, концертові імпрези, літературні вечори, лекції, доповіді, курси, мистецькі виставки й покази народного мистецтва, спортові змагання, щорічний контест-вибір місс Союзівки, — і так без кінця.

Серед тієї різнородної активности на перший плян, звичайно, висуваються суботні концертові імпрези, у великій, прекрасно розмальованій мистцем Е. Козаком концертовій залі „Веселки", до яких-то Управа Союзівки старається притягати наші найкращі таланти, так солістів, як і хорово-вокальні, театральні, танцювальні чи інші ансамблі. Такі імпрези, а потім забави після кожної з них, притягають велику скількість людей, не тільки гостей Союзівки, але й літників із ближчих і дальших околиць, зокрема багато молоді.

В минулому році Управа Союзівки впровадила цікаву новинку — недільні вечірні імпрези, призначені не так для масової, як радше для вибраної публіки. Відбулися два літературні вечори — Оксани і Ярослава Рудакевичів та М. Понеділка і Ів. Керницького, капітан Микола Кравців читав доповідь і показав кінофільм про Військову Академію у Вест Пойнт, а парох Союзівки, о. Любомир Гузар, доповідав про 2-ий Ватиканський Собор.

Дуже оригінальними були мистецькі покази творчости таких наших майстрів, як Яків Гніздовський, Любослав Гуцалюк, Едвард Козак-Еко і Олександер Климко, получені здебільшого з виставками їх картин. Кожний з мистців на очах публіки демонстрував зразки своєї майстерности в процесі творчости і давав при цьому відповідні пояснення глядачам (чи слухачам).

Після такого показу-лекції відбувалось, звичайно, льосування картин, що їх кожний з чотирьох мистців пожертвував у користь фонду будови церкви Пресвятої Тройці в Кергонксоні. (Ці 4 імпрези принесли фондові будови церкви прибуток у сумі понад 1.000 долярів!)

Практика показала, що й ці недільні імпрези, хоч і не були зразу розраховані на широку авдиторію, втішаються так само зацікавленням гостей, а дуже відрадним явищем була помітна участь молоді в них, передусім у показах творчости наших мистців, та в дискусіях, що потім вив'язувались, напр. на тему сучасного мистецтва, різних малярських стилів і т. п. Тому Управа Союзівки заздалегідь розробила плян таких недільних вечорів і в цьому літньому сезоні, запрошуючи до участи в них наших видатних мистців, письменників, науковців.

Головною й повседневою турботою так Головного Уряду УНС, як і Управи цеї виховно-відпочинкової його оселі є всіми можливими засобами включити в наш національний і культурний процес українську молодь. Взагалі, для нашого молодого покоління Союзівка вже зробила і далі робить багато корисного. Згадати б лише щорічні літні табори й Курси Українознавства, спортові турніри, пописи мистецької самодіяльности, товариські зустрічі, забави та розваги. Всі майже працівники Союзівки, це наша високошкільна молодь, студенти і студенти гайскулів та коледжів, котрі під час літніх місяців мають не лише змогу заробити гроші на дальші свої студії, але й виховуються на цій оселі в своїй рідній атмосфері, в українському дусі. Беручи це до уваги, Союзівку можна б теж назвати, цілком заслужено, літнім центром української молоді.

Треба підкреслити, що Союзівка не відпочивала і в цьому, весняному сезоні, як це показує коротка, бо тільки двомісячна хроніка її активности за місяці травень-червень ц. р. Порівнюючи цьогорічний весняний сезон з минулорічним, кидається у вічі, що весною 1966 р. в тому самому часі переважали весілля, цього ж року переважають з'їзди, наради і товариські зустрічі.

Весняну активність на Союзівці розпочала, як і годиться, молода ґенерація, а саме пластові курені „Хмельниченки" і „Дніпрові Хвилі", які влаштували тут під кінець квітня свою товариську зустріч.

6-7 травня, на св. Юрія, відбувався на Союзівці „Гуцульський Празник", получений з нарадами Т-ва „Гуцульщина" та відзначенням малярської творчости мистця Михайла Мороза. 22-го травня почалися і продовжались цілий тиждень річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу. В днях 28-29 травня відбувся тут 12-ий Делеґатський З'їзд Українського Лікарського Т-ва Північної Америки і наради Секції Дружин Лікарів.

3-4 червня відбулась на Союзівці Товариська Зустріч Т-ва Українських Інженерів, з нагоди 19-го З'їзду Головної Управи ТУІ, а також Весняна Зустріч Карпатського Лещетарського Клюбу (КЛК). 10-11 червня влаштували на Союзівці свою Товариську Зустріч бувші професори, учениці й учні середніх шкіл міста Тернополя. В днях 17-18 червня відбувся тут „Величавий Союзовий День", зорганізований Відділами УНСоюзу Пенсилвенійської Округи. 18-го червня розпочався на Союзівці 5-ий центральний курс секретарів і організаторів УНС і тривав упродовж тижня. 24-го червня відкрився тут Дитячий Літній Табор (для дівчат) та й офіціяльно почався літній вакаційний сезон.

Крім цього, у місяці червні відбулося двоє весіль: Орисі Пащак та Мирона Трача і Христі Чорної та Богдана Миськова.

„Що нового в новому сезоні?"

Відвідуючи Союзівку під час т. зв. вікендів весною ц. р. сталі наші гості чи принагідні відвідувачі часто ставили управителям тієї оселі УНСоюзу таке запитання. Звичайно, управа Союзівки докладе всіх старань і не пожаліє коштів на те, щоб і в цьому сезоні уприємнити й урізноманітнити своїм гостям вакаційне дозвілля. Заплянновані нові й цікаві атракції - розваги, зокрема, коли йде мова про суботні і недільні культурно-мистецькі імпрези, що втішаються, як досі, великою популярністю серед вакаційної публіки.

„Як у минулому, так і в цьогорічному літньому сезоні наша ставка на молоде покоління, — кажуть управителі Союзівки, пп. Д. Свободян і В. Квас. — Нашим бажанням є зазнайомити вакаційну громаду з молодими талантами і свіжими силами, так солістами, як і мистецькими колективами, а, передусім, з найкращими танцювальними групами із ЗДА і Канади. З тією метою Управа Союзівки вже законтрактувала на 5 серпня ц. р. знаменитий танцювальний ансамбль „Шумка" з Едмонтону, Канада, під мистецьким керівництвом п. Честера Коця.

„Якщо йде мова про солістів, що виступатимуть під час наших суботніх імпрез, то згадаємо лише декілька імен, як, наприклад, піяністів Романа Рудницького, Любу Жук та Іринея Жука, з співаків — Роксоляну Росляк і Андрія Добрянського. Ці імена, як то кажуть, говорять самі за себе".

Далі довідуємось, що управителі Союзівки ведуть переговори з Голлівудом з метою спровадити сюди на один з „вікендів" славну фільмову зірку українського роду, прізвища якої, покищо, не можемо подати, бо переговори ще не закінчені. Сподіваємось, що відвідини цієї фільмової акторки на Союзівці стануть такою самою, а то й ще більшою сенсацією, ніж минулорічна гостина наших голлівудських „звіздарів", Джека Пеленса-Палагнюка і Майка Мазуркі-Мазуркевича.

Культурно-розваговим сектором на Союзівці завідуватиме в цьому сезоні проф. Роман Левицький, майстром церемонії під час суботніх імпрез буде безконкуренційний в цій ділянці Володимир Гентиш. А прикрасою цих імпрез стане безумовно дівочий вокальний квартет, зорганізований з працівниць Союзівки, під проводом професора Левицького. Вступ на всі культурно-розвагові імпрези для гостей Союзівки буде, очевидно, безплатний, за вийнятком одного тільки вечора в сезоні, прихід з октрого буде призначений на допомогу хворому дириґентові „Думки", проф. І. Задорожному, який у минулому присвячував багато часу й уваги також і нашій оселі.

Це вже увійшло в традицію, що майже в кожному сезоні Союзівка стає літньою резиденцією котрогось з наших видатних образотворчих мистців. Так, минулого літа проживав тут із родиною і мав свою малярську майстерню маестро Любослав Гуцалюк (який у цьому році виїхав за океан, прямуючи до іншої мистецької столиці, тобто — до Парижу...) В цьому сезоні розіб'є на Союзівці свій „намет" наш визначний маляр і ґрафік, маестро Яків Гніздовський, що втішається заслуженою славою одного з найкращих майстрів ґрафіки у ЗДА.

Всіх, ближче зацікавлених нашим образотворчим мистецтвом хочемо порадувати вісткою, що також і в цьому сезоні влаштована в народньо - декоративно му стилі велика їдальня Союзівки буде прикрашена картинами таких наших мистців, як згаданий уже Я. Гніздовський, далі Мих. Мороз, Е. Козак, Л. Гуцалюк і О. Климко. Поручаємо цю неофіціяльну малярську ґалерію Союзівки ласкавій увазі прихильників і меценатів рідного мистецтва.

Рома Романюк — Міс Союзівка на 1967 рік

СПОРТ НА СОЮЗІВЦІ

Від першого року існування відпочинкової оселі „Союзівки" подбав УНСоюз про те, щоб на ній були різні спортові устаткування для нашої молоді. Вже тоді мала „Союзівка" один тенісовий корт (глиняний), одно відбиванкове поле та купальний басейн меншого розміру. Крім цього, завдяки свому положенню, „Союзівка" була від початку спортовою базою для своїх гостей. Вони тут відбувають постійно прогулянки в гори, а зимою на схилах гір цієї оселі вправляють гості — початкуючі, або менші досвідчені лещетарі їзду на лещетах. Гості радуються теж з'їздами на саночках із численних схилів „Союзівки". Любителі ловецького спорту користають із просторів „Союзівки" і нераз можуть похвалитись імпозантним здобутком — рогатим оленем.

Спортові споруди на „Союзівці" дуже швидко збільшилися, що дає нашій молоді нагоду вправляти різні види спорту. Побудовано біля „Веселки" великого розміру олімпійський плавальний басейн, другий менший басейн для дітей, та окремий, середнього розміру басейн біля будинку „Львів", в якому проводять літній час діти на таборах та молодь на курсах українознавства. Нижче олімпійського басейну побудовано чотири тенісові корти, а ще нижче вирівняно площу, засіяно траву і поставлено ворота футбольного гриця. Аматори настільного тенісу мають столи і закрите приміщення під терасою союзівкової пляжі.

Так розбудована для спортової активності гостей „Союзівка" стала місцем цілого ряду традиційних вже спортових імпрез. Тут проводить Карпатський Лещетарський Клюб з Ню Йорку тенісові першості Української Спортової Централі Америки і Канади, які відбуваються щороку в кінці тижня, зв'язаного із Днем Праці. Тут теж проводить КЛМ і СУАСТ свої міжклюбові та індивідуальні тенісові змагання, яких завершенням є здвиг любителів тенісу на першостях УСЦАК. Рівночасно із тенісовими першостями проводить Українська Спортова Централя Америки і Канади змагання пливаків за першість українців Америки і Канади у відповідних вікових групах. На цьому ж олімпійському басейні влаштовує теж КЛМ і СУАСТ плавацькі першості Сходу ЗДА.

Традиційними стали вже теж щорічні змагання відбиванки за мандрівні чаші „Союзівки", а також відбиванкові турніри СУАСТ-Схід та Української Спортової Централі Америки і Канади.

На футбольному гриці були вже влаштовувані змагання дружин юнаків і ольдбоїв, а часто відбуваються на цьому гриці футбольні змагання різних дружин гостей, чи то репрезентації гостей проти адміністрації, в якій виступають студенти, затруднені на „Союзівці".

Поза всіми цими офіційними і неофіційними змаганнями, всі згадані спортові устаткування стоять до диспозиції і ними користуються постійно гості „Союзівки". Щоденно в літньому сезоні гамірно на відбиванковому полі, на тенісових кортах, огороджених сіткою, та на просторому басейні, над яким держить постійну службу — дижур вишколений рятувальник. Одним словом, про все для своїх любителів спорту подбала „Союзівка".

А коли увечорі втомлені гості — спортовці шукають за відпочинком, чекає на них із відкритими дверима велика заля „Веселки" або широка плятформа для танків, до яких пригрaє добірна оркестра, чи затишна заля бібліотеки із великим вибором книжок і охочими партнерами на партію шахів.

Чи може про щось кращого мріяти любитель спорту?

Д-р В. Л.

СОЮЗІВКОВІ СПІВОМОВКИ

(Співати на нуту „Я музику дуже люблю).

Чи поїдеш ти в далеку,
Чи в близьку мандрівку —
Всі дороги, пане-брате,
Ведуть в Союзівку!

Як споглянеш на ці гори —
За Краєм затужиш...
А як глянеш на дівчата,
Світ увесь забудеш!

Сходить місяць
|над басейном,
А нічненька чорна...
Як заграють „Амор"-исти
Аж ходить плятформа!

Як заграють на „Веселці" —
До „Києва" чути!
Ой, клаптику України
Як тебе забути!

Танцювали, співували
До самого ранку,
Аж інженер Лепкалюк
Скинув маринарку!

Союзівко наша рідна,
Союзівко мила!
Ой, якби ти виглядала
Без Кваса й Данила!

Союзівко наша рідна,
Синіх Гір прикраса!
Ой, якби ти виглядала
Без Данила й Кваса!

Папай

Українська громада в Кергонксоні

Мабуть не багатьом відомо, що у Кергонксоні, — можна б сказати — довкола Союзівки, росте дуже швидко нова українська громада.

Складається вона з громадян, що недавно чи кілька років тому поселилися тут на стало, закупили доми на літні резиденції чи для готелевого бизнесу.

Немає сумніву, що поштовх до тих поселень дала Союзівка, що стала центром українського життя в тій околиці, не тільки в літньому сезоні, але тепер уже впродовж цілого року. Тут не тільки відпочивають люди в часі літніх ферій, тут відбуваються професійні, регіональні чи товариські з'їзди, весілля, зустрічі, тощо.

В останніх роках вже не тільки українська громада користується приміщеннями Союзівки, але і дооколишні американські товариства, клюби чи політичні партії, що улаштовують тут свої сходини чи обіди.

Датою повстання громади треба вважати 11-го липня 1965 р., коли то відбулося на Союзівці перше зібрання сталих мешканців Кергонксону та околиці. Відразу, на першому зібранні, виринула думка заснувати українську греко - католицьку парохію. Літом каплиця Союзівки в часі погоди могла обслужити всіх вірних, що в часі Богослуження стоять під вільним небом. В часі дощу чи зимою, церковні Богослуження стали проблемою, бо не було для них відповідного приміщення і відбувалися вони в малій залі „Веселки", що призначена на мешкання для літніх працівників Союзівки і тимчасово перемінена в каплицю. Протягом останнього року не було одної неділі, щоб у церкві не було яких 50 - 70 осіб. Тому комітет відразу став робити заходи заснування парохії.

Перші церковні збори відбулися 9 січня 1966 р., а вже 9-го травня 1966 року Преосвященний Йосиф Шмондюк, Владика Стамфордський затвердив парохію та назначив парохом о. Любомира Гузара. Границю парохії визначено на мапі і вона обіймає місцевості: Кінґстон, Кергонксон, Монтісело, Нюбурґ, Бікон, Покіпсі, Ню Полц та ряд менших громад що граничать з тими містечками.

Заінкорпоровано парохію в стейті 31-го серпня 1966 р., якраз в 50-ліття інкорпорації греко - католицької дієцезії в стейті Ню Йорк о. Петром Понятишином.

Церкву названо іменем Святої Трійці з огляду на те, що храмове свято припадає в традиційні зелено - святочні дні і в літньому сезоні. Про потребу церкви не було у нікого сумніву.

Союзівка з року на рік поширюється, мусить дбати про релігійну опіку своїх гостей, 5 миль від Союзівки оселі СУМА, ОДУМ, що також літом заповнені молоддю і старшими громадянами, численні літники в готелях, а далі сталі мешканці парохії, що їх начислено 31 родина, 12 самітних, разом 116 осіб, в тому 42 дітей до 18 років. Кількість парохіян постійно зростає.

Першою проблемою, що виникла перед комітетом, була проблема площі. І тут з місця прийшов з допомогою Український Народний Союз, що дав до вибору комітетові одну з трьох площ, де могла б стояти Церква. Після докладного розгляду і обговорення, вибрано одну з них, що лежить приблизно 50 метрів на південь від будки, що стоїть при в'їзді на Союзівку при Фордмор Ровд. Цю площу 1 і ¾ акра Союз офіційно подарував парохії. Гарна та площа положенням, лежить над озером, його плесо після упорядкування буде служити тлом для церкви, а дальше вірні будуть могли користуватися союзовою площею до паркування авт.

Управа Союзівки бере активну участь в праці комітету та дала до диспозиції свої гостинні приміщення для кожночасних потреб комітету.

Вже другого липня цього року їх Екселенція Йосиф Шмондюк посвятить площу під будову та відправить торжественну Службу Божу, на котру запрошено дооколишніх священиків та визначних громадян українських та американських кругів, як і все українське громадянство.

Думаю, що треба згадати кількома словами про пароха нової парохії, який виказує невсипущу енергію та завзяття. Мимо того, що зв'язаний зі Стемфордською дієцезією, де є професором у коледжі, без огляду на завірухи та сніжні бурі, о. Любомир Гузар не пропустив ні одної неділі, а часто з Кергонксону їздить по парохіянах з справами Церкви. Молодий віком, вихований в американській школі, добре володіє українською і англійською мовами. Знаменитий проповідник, його проповіді пристосовані до подій дня, одна краща від другої, а всі повні змісту і є направду духовою насолодою.

В. Л.

Наші сусіди

Коли тільки на Союзівці немає українських підприємств чи імпрез, кожну таку нагоду використовують наші добрі сусіди-американці з містечка Кергонксон і околиці, які дуже радо влаштовують у нас свої зустріч-бенкети, наради і т. п. При тому вони часто просять управителів Союзівки зорганізувати для них концертово-розвагову програму і дуже з того вдоволені, коли в такій програмі є українські пісні й танці.

До таких успішних, добросусідських імпрез треба зарахувати бенкет на честь конґресмена Резніка, що його влаштував у травні місяці на Союзівці клюб „Лайонс". Щоб віддячитись Українському Народному Союзові і Союзівці за їхню гостинність, той самий клюб влаштував у концертовій залі „Веселки" т. зв. „Українську Ніч", тобто спільну зустріч своїх членів і членів Головного Уряду УНС. На цій зустрічі сказав слово про історію, культуру та визвольну боротьбу української нації головний предсідник УНС, п. Йосип Лисогір.

„БУДЬМО ЗНАЙОМІ"

Всі сталі і нестaлі бувальці Союзівки знають, що тиждень на цій нашій оселі починається оригінальною імпрезою товариського характеру п. н. „Будьмо знайомі", що відбувається кожного понеділка вечором, на плятформі коло клюбу „Веселка". Взагалі, треба підкреслити позитивний факт, що на Союзівці всі партії — політичні, календарні, зустрічальні і т.п., тримаються одної спільної плятформи, то значить — танцювальної.

Вечірка „Будьмо знайомі" втішається чималою популярністю серед вакаційної публіки, хоч і чув я минулого року деякі критичні голоси про неї. Звичайно, ніхто не критикував ведучих програму артистів чи ідейного, так сказати, заложення імпрези — знайомити одних гостей з другими. Критика й застереження стосувались радше самої форми чи способу знайомлення вищезгаданих гостей. Цікаве, що критичні голоси підносились переважно з жіночого боку. Так, наприклад, одна панна, яка відвідує Союзівку вже понад 15 років, заявила таке:

— Ов-ва! Що ж то мені за таке „Будьмо знайомі", коли я досі з нікм ближче не познайомилась?.. Ніби — пізнала всіх і нікого! А навіщо мені всіх знати?.. Я хочу пізнати когось одного, але відповідного.

У зв'язку з наведеним фактом виринає питання, чи не варто зреформувати наше „Будьмо знайомі", замінивши його на товариську імпрезу, присвячену повністю загубленим українським душам, або самітнім паням і панам, які щиро бажали б позбутись врешті тієї самотности, ніби чиряка на спині, — даруйте на цьому слові.

Тоді, звичайно, панночки з канцелярії мусіли б заздалегідь виготовити й чітко переписати на машинці два списки: самітніх жінок і таких же джентлменів. Ведучий програму артист (чи артистка) виходили б на плятформу з такими списками і в поазбучному порядку зачинали б знайомити самітні душі в такий, наприклад, спосіб:

— Ось, під цією парасолею, сидить пан такий і такий, років стільки і стільки, професія така і така, парубок, чи вдівець, або лишив жінку в Старім Краю, марка автомобіля така і така, число ліценції таке і таке, і т. д.

В цьому місці викликаний мусів би вилізти з-під парасолі і показатись людям під світло, — що він сам собою представляє? Коли він спортовець, хай покаже свою мускулятуру, якщо грає в бейзбол, може собі махнути пару разів макогоном, а коли грає в карти, то хай покаже принаймні, чи вміє карти вимішати. Взагалі, має нагоду представити себе з найкращого боку.

Потім, звичайно, приходить черга на даму, яка представляє себе в подібний спосіб: чи вона пані чи панна, самітна чи розведена, або чоловік працює і не міг приїхати разом з нею на Союзівку. Повинна також надмітити, яких спортів уживає, чи грає на якомусь інструменті, чи тільки людям на нервах і т.п.

Після такої презентації, цих двоє свіжопознайомлених сідають разом при одному столику і під ту саму парасолю, джентлмен фундує дамі кока-колу і морожене, або вона йому, або платять обоє того квoдра на-половину. Так починається отой зв'язок досі самітніх душ, зв'язок, який хто-зна, чим може закінчитись... Може ще одним весіллям на Союзівці!

Ікер

НАША ОРКЕСТРА

На фотознімці оркестра „Амор" у повному складі, рахуючи зліва до права: проф. О. Омельський, В. Гентиш (сидить з акордіоном), І. Раковський (з басом), В. Павлів (сидить за бубном), А. Романенко, Б. Коляджан (з бородою) і А. Черненко.

Важко було б уявити собі Союзівку без тієї знаної й популярної оркестри „Амор", з її солістом-співаком, Ігорем Раковським, які три рази в тижні — в п'ятницю, суботу і неділю, розважають наших гостей улюбленими мельодіями, пригравачи до танців. Танцювальні забави під зоряним небом Союзівки, простора, відкрита плятформа коло клюбу „Веселка", мають вже свою славу і притягають сюди багато любителів танців з ближчих і дальших околиць, — розуміється, передусім нашу молодь.

СТУДЕНТСЬКЕ СЛОВО

ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ КОМІСІЇ СКУВС

Комісія (СУСТА) Світового Конґресу Українського Вільного Студенства з гостями Любомиром Жилою, головою СУСК-у, та Євгеном Гановським, головою ЦЕСУС-у, на Конференції СУСТА у Вашинґтоні в квітні 1967 р. Зліва: Любомир Жила (голова СУСК-у), Богдан Футей (голова Комітету СКУВС), Євген Гановський (голова ЦЕСУС-у), Богдан Сацюк (голова СУТА і член Комісії) та Ігор Чума (член Комісії та зв'язковий від УККА).

Боффало. -- 27 травня 1967 р., в приміщенні Боффало Університету відбулися перші наради Комісії для скликання Світового Конґресу Українського Вільного Студентства. На засіданні Комісія вирішила, що Світовий Конґрес Українського Вільного Студентства відбудеться в Ню Йорку в днях 11-го і 12-го листопада 1967 р. в одному із університетів міста Ню Йорку. В найкоротшому часі Організаційна Комісія СКУВС виготовить комунікат про точний час, місце та завдання Світового Конґресу.

Відносно загальної програми Конґресу, Комісія вирішила, що вона буде складатися основно з двох частин: програмової та організаційної. У програмову входитимуть дві доповіді: про стан та проблеми українського студентства в Україні і про стан та проблеми українського студенства у вільному світі. Крім цього буде ще призначено 10 хв. кожному голові центрального чи крайового союзу на інформативну доповідь, в якій даний голова з'ясує організацію, завдання та працю свого союзу.

Ще перед Конґресом вийде брошура конґресових матеріялів, підготовкою і виданням якої займеться фінансова Комісія. Проєкт брошури виготовить П. Дорожинський і на наступному засіданні Комісії подасть його до розгляду її членам у Філядельфії — 1-го і 2-го липня під час Конґресу СУСТА.

З огляду на логічну пов'язаність функцій, рішено перейменувати Видавничо-Інформативну Комісію на Видавничо-Фінансову. Вона мала б виготовити на Конґрес проєкт видавничої діяльности ЦЕСУС-у і бюжет на його реалізацію.

Є. Гановський, голова Статутової Комісії, заявив, засідання Комісії відбуватимуться в Ню Йорку, з кожночасним повідомленням усіх членів. Базою нового статуту буде статут ЦЕСУС-у, а перший проєкт нового статуту буде запропонований на черговій зустрічі Комісії. Після його узгіднення, проєкт буде висланий до всіх центральних і крайових студентських організацій. Опісля він буде знову простудійований, беручи під увагу зауваження, що їх надсилатимуть з крайових та центральних студентських організацій.

На засіданні вирішили також підготувати Меморіял Конґресу Українського Студенства до студентів світу про переслідування академічного і культурного життя в Україні. Меморіял виготують Дмитро Штогрин, листовний внескодавець цієї думки, та Богдан Сацюк, голова СУСТА.

В засіданні взяли участь всі три Комісії, вибрані 1-го і 2-го квітня ц. р. на Організаційній Конференції СУСТА, присвяченій Свтовому Конґресові Українського Студенства у Вашинґтоні й делеґовані представники ідеологічних студентських товариств: з Організаційної Комісії — Є. Гановський (ЦЕСУС), Богдан Футей і Богдан Сацюк (СУСТА), Б. Сороколіт і Б. Вальків (СУСК), П. Дорожинський (ОУАТ „Зарево") та Іван Вівчар (ТУСМ ім. Міхновського); з Статутової Комісії — Є. Гановський (голова), В. Дмитрюк (ОУАТ „Зарево") та В. Калинович (ТУСМ ім. Міхновського);
з Видавничо-Фінансової Комісії — Любомир Зобнів (СУСТА), Б. Сороколіт і Р. Гуцал (СУСК) та М. Герець (ОУАТ „Зарево").

Перше засідання всі три Комісії відбули в спільній нараді.

Склад уступаючої Управи СУСТА:

Президент — Богдан Сацюк, Іллинойський Університет, секретарка — Ліда Саварин, Іллинойський Університет, скарбник — Роналд Едуардс, Іллинойський Університет. Віцепрезиденти: Організаційних справ: Юрій Тарасюк, Огайо стейт Ун-т, Культурноосвітніх справ: Андрій Масюк, Ла Сал Коледж, Зовнішніх зв'язків: Ляриса Янів Католицький Ун-т Америки, Преси та інформації: Люба Ковалишин Ратґерс Ун-т, Справ ФКУ: Марія Хемич Колумбійський Ун-т, Середньошкільних справ: Андрій В. Чорнодольський Мерілендський Ун-т, Редактор „Горизонтів": Оленка-Гікава-Сацюк, Ілл. Ун-т, Редактор „Студентського Слова": Люба Ковалишин, Комісія СУСТА для СКУВС: Голова: Богдан Футей, Члени: Ігор Чума, Богдан Сацюк.

Програма 9-го Конґресу СУСТА у Філядельфії

СУБОТА, 1-ГО ЛИПНЯ

"Constitution Room", Sheraton Hotel,
1725 J. F. K. Boulevard, Philadelphia, Pa..
10:30 Реєстрація і перевірка мандатів;
12:00 Обідова перерва;
1:00 Відкриття Конґресу;
Вибір Президії Конґресу;
Прийняття порядку нарад;
1:30 Усні і писемні привіти;
2.00 Доповіді: проф. д-р Володимир Кубійович, головний редактор Енциклопедії Українознавства — „Завдання українського студентства на американських університетах"; проф. д-р Омелян Пріцак, професор лінґвістики та тюркських мов Гарвардського Університету та голова Наукової Ради ФКУ — „Реальність Катедри Українознавства";
3.00 Вибір конґресових комісій: номінаційна, резолюційна, статутова, комісія перевірки протоколу;
3.30 Звіти уступаючої Управи СУСТА,
Звіт Контрольної Комісії,
Дискусія над звітами,
Уділення абсолюторії;
5.00 Реферування і дискусія над слідуючими справами: Фонд Катедри Українознавства — мґр. Степан Хемич, президент ФКУ „Горизонти" — мґр Оленка Гікава-Сацюк, головний редактор „Горизонтів";
9.00 Конґресовий баль,
"Hall of Flags", Sheraton Hotel
1725 J. F. K. Boulevard, Philadelphia, Pa.
Оркестра Юліяна Сухара.

НЕДІЛЯ 2-ГО ЛИПНЯ

"Constitution Hall", Sheraton Hotel
9.00 Богослуження;
10.00 Праця конґресових комісій, засідання комісій для Світового Конґресу Українського Вільного Студенства;
12.00 Обідова перерва;
2.00 Реферування і дискусія над підготовкою Світового Конґресу Українського Вільного Студентства — мґр Богдан Футей, голова Організаційної Комісії СКВУС;
3.00 Звіти комісії перевірки протоколу і статутової комісії, дискусія над звітами;
3.30 Звіт номінаційної комісії;
Вибір Керівних Органів СУСТА;
7.00 Товариська Зустріч (вечірка) відбудеться в домівці „Тризуба" пісні, танці, багато несподіванок!

ПОНЕДІЛОК 3-ГО ЛИПНЯ

Домівка „Тризуба".
10.00 Засідання Управи СУСТА з участю членів Контрольної Комісії і Товариського Суду; ;
Засідання Редколеґії „Горизонтів";
Обласні наради клітин СУСТА для запланування спільних імпрез і акцій;
12.00 Обідова перерва;
1.00 Організаційні семінарі;
2.30 Звіт резолюційної комісії, прийняття резолюцій;
3.00Закриття Конґресу.

Христина Майнич (УСГ Філядельфія) тішиться однією з афіш, що вона розмалювала на Дев'ятий Конґрес СУСТА

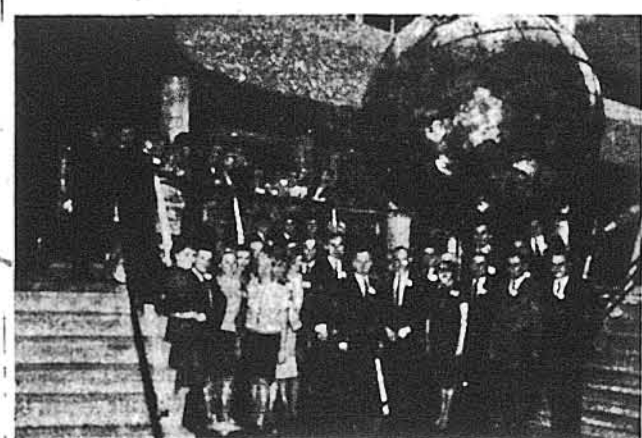
Любомир Жила (ліворуч) голова Союзу Українських Студентів Канади (СУСК) та Богдан Сацюк, голова Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА), подають собі руки під пам'ятником Т. Шевченка під час Конференції СУСТА у Вашинґтоні, на знак співпраці цих двох союзів тепер та в майбутньому, в рямцях світової федерації українськоко студенства.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Учасники Організаційної Конференції СУСТА і СУСК, присвяченої Світовому Конґресові Українського Вільного Студентства, зібрані 1-го і 2-го квітня 1967-го року в Джорджтавнському Університеті у Вашинґтоні, засуджують стан русифікації і нищення української культури в Україні, а особливо арештування, таємне судження і гостре покарання довголітніми ув'язненнями десятків українських письменників, літературних критиків, викладачів університетів, молодих наукових дослідників, студентів та інших культурних діячів Києва, Оієси, Львова, Луцька, Івано-Франківська і Тернополя.

Це явне і брутальне порушення особистої і академічної свободи, задокументоване в американській та европейській пресі, повинно бути засуджене академічною спільнотою вільного світу.

Союз Українських Товариств Америки (СУСТА)
Союз Українських Студентів Канади (СУСК)
Представники
Студентської Секції Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ)
Об'єднання Українських Академічних Товариств „Зарево"
Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ)
Товариства Українських Студентів Католиків „Обнова".

Спільна фотографія з Конференції, присвяченої Світовому Конґресові Українського Вільного Студенства, що відбулася в Джорджтави Університеті у Вашинґтоні 1-го - 2-го квітня 1967 р.

РІК XV. СТУДЕНТСЬКЕ СЛОВО Ч. 3. (101)
STUDENTS WORD

Редаґує колеґія в складі: гол. редактор — Люба Ковалишин; члени — Христина Гордієнко, Іня Гікава, Таня Шумська.

54 East 1st Street, New York, N.Y. 10003

Інж. Методій Борецький

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТУДІЇ ТЕХНІЧНИХ НАУК

Технічні науки звичайно можна поділити на інженерні і неінженерні. До інженерних студій належать ті науки, які крім технічно-теоретичного знання вимагають ще його практичного застосування. Неінженерні технічні студії є ті, які займаються ґрунтовним вивченням теорії технічних предметів.

До інженерних студій або фахів належать такі відділи: будівельний, електричний, електронічний, аеронавтичний, механічний, металюрґічний, механічно - індустріяльний, матеріялів і хемічний. До такого поділу можна вчислити також архітектуру і прикладну механіку. До технічних неінженерних студій або фахів належать математика, фізика і хемія.

Учень середньої школи, т. зв. „гай скул"-у, якщо він плянує по закінченні середньої освіти студіювати технічні науки, повинен:

1. В середній школі вивчати якнайбільше предметів з математики (алґебра, ґеометрія, триґонометрія і, якщо має можливість, диференціяльні і інтеґральні рахунки), природничо - технічні науки (фізика, хемія, біологія, зоологія, і др.), механічне креслення і чужі мови (особливо німецька!).

2. Основно повторити ті предмети, особливо математику, під час ферій, безпосередньо перед першим роком технічних студій.

3. Переставити себе із середньо - шкільної методи вчення на академічний спосіб студіювання (в середній школі матеріял до навчання приготовляє учитель, а на університеті студент мусить сам це робити!).

Учень середньої школи повинен пам'ятати, що головними передумовами прияття його на технічні студії є:

1. Успішність у середній школі (високі оцінки з предметів, головно технічних!).

2. Відповідний підбір предметів у середній школі (серія технічних предметів).

Коли учень закінчить середню школу, він повинен добре призадуматися над вибором своїх студій або фаху. Якщо його вибором будуть технічні студії, тоді він стане перед проблемою вибору наукової інституції технічних наук (університету, інституту або коледжу).

В З'єдинених Державах існує під оглядом якости велике зрізничкування технічних інституцій. Одні стоять на високому науковому рівні, а другі на зовсім низькому.

Учні з пересічними або або надзвичайними здібностями повинні вибирати тільки „акредитовані" університети, інститути, або коледжі, зглядно їх технічні програми. Це означає, що вони повинні вписуватися тільки до таких університетів, інститутів або коледжів, яких технічні програми є визнані як задовільні такими установами, як Middle States Association of Colleges and Secondary Schools (MSACSS), або Engineers' Council for Professional Development (ECPD). Адреса останньої є: 29 West 39th Street, New York, N.Y. 10018.

Технічні інженерні і неінженерні програми або "curriculum" є акредитовані при таких наукових інституціях в стейтах Пенсилвенія і Ню Джерзі (в дужках — дата визнання через ECPD):

Pennsylvania:
Bucknell University, Lewisburg (1929);
Carnegie Institute of Technology, Pittsburgh (1936);
Drexel Institute of Technology, Philadelphia (1931);
Lafayette College, Easton (1936);
Lehigh University, Bethlehem (1930);
Pennsylvania Military Collegt (1954);
Pennsylvania State University, University Park (1919);
University of Pennsylvania, Philadelphia (1930);
University of Pittsburgh, Pittsburgh (1923);
Swathmore College, Swathmore (1936);
Villanova University, Villanova (1922).

New Jersey:
Fairleigh Dickinson College (1929);
Newark College of Engineering, Newark (1936);
Princeton University, Princeton (1932);
Rutgers University, New Brunswick (1936);
Stevens Institute of Technology, Hoboken (1936).

Цілі технічні студії можна поділити на три стадії. Першою стадією являються основні студії, після закінчення яких одержується науковий ступень „бакалявра наук" (Bachelor of Science Degree). Друга фаза студій кінчається ступнем „маґістра наук" (Master of Science Degree). Третя і остання стадія технічних студій завершується ступнем „доктора технічних наук" зглядно доктора фільософії (Doctor of Philosophy). На деяких університетах існують технічні програми, які ведуть безпосередньо від початку студій до наукового ступня доктора філософії.

Одначе не всі ті наукові ступені є конечними для набуття фаху або одержання фахової праці.

В загальному, ступінь бакалавра наук є тою мінімальною вимогою до набуття професійного фаху чи професійної праці. Вимоги наукових ступенів залежать від роду праці або позиції і від роду професії. Якщо по закінченні студій хтось захоче викладати технічні предмети на університеті, тоді йому потрібно як мінімум (звичайно!) ступінь маґістра наук а то і докторату з технічних наук. Натомість хеміки, наприклад, не можуть одержати доброї професійної праці, якщо вони не мають докторату з їхньої ділянки. Це так взагальному. Винятки тут і там існують, і без другого і третього наукових ступнів професоналісти здобувають незвичайні успіхи у своїх професіях.

Коли молодий і не досвідчений студент знайдеться на „акредитованому" університеті, він повинен пам'ятати слідуюче:

1. Не чекати на готовий скондензований матеріял, бо його він не дістане; це треба зробити самому і робити це систематично.

2. Вивчати призначений матеріял послідовно і тоді, коли інструктор або професор вимагає.

3. Пристосувати себе до нових обставин: виготовити відповідний розклад години для навчання і його етисло додержуватися.

Якщо молода людина з пересічними здібностями сповнить вище наведені передумови, вона напевно може числити на успіх. Технічні студії є нелегкі, але можливі до здобуття пересічним студентам. Хоч здобути технічні студії вимагає максимальних зусиль, то за те особиста сатисфакція і матеріяльна винагорода є в прямій пропорції до тих зусиль. Чим більші намагання, тим більші і кращі вислідк. І про це потрібно завжди пам'ятати!

ВІСТІ З ТОРОНТА

ЗІЗДІ СУС. — Всеканадійський З'їзд Союзу Українських Самостійників та його складових організацій відбудеться 13-16 липня в Торонті та буде проходити під знаком 50-річчя української національної революції, 100-річчя Канади і 40-річчя існування СУС. Головними промовцями на З'їзді будуть: суддя И. Торсон, ред. Р. Рахманний та пані Савеля Стечишин. Крім спільних сесій та сесій складових організацій в програму з'їзду буде входити мистецька і розвагова частина.

В ПОШАНУ ПЕТЛЮРІ І КОНОВАЛЬЦЕВІ. — Стараням Української Православної Церкви св. Володимира відбувся 28 травня в катедральній залі Концерт, присвячений пам'яті Симона Петлюри і Євгена Коновальця. Концерт відкрив вступним словом п. М Валер, слово про С. Петлюру виголосив п. І. Дубилко — голова Представництва В.О.УНР., а слово про Е. Коновальця — д-р З. Книш. У мистецькій частині участь приймали: Катедральний Хор під диригентурою Юрія Головки, Соня Сахно — сопрано, К. Бранка Кривуцька — рецитації, І. Заїка - Вcovода — бас - баритон, Стефа Федчук — сопрано, П. Радко — тенор, П. Ярошевич — баритон. Програма була на високому мистецькому рівні. Фортепіяновий супровід виконували: Г. Голинська і А. Ярошевич. Сцену оформляв І. Рудко.

ДІТОЧИЙ КОНЦЕРТ, — відбувся тут в приміщенні Центральної Технічної Школи 28-го травня. Концерт Дитячого Хору Українського Музичного Інституту з Філядельфії. Понад 35 дітей виконували бездоганно пісні українських композиторів: Верниківського, Гайворонського, Ревуцького, Фоменка і інш. Крім виступів хору відіграно також оперетову сценку М. Фоменка „Кі-Кі" — режисер В. Шаровський, а мистецьке оформлення — С. Лада Зубар, диригент — Ю. Оранський. Діти співали чисто. Підготовкою концерту занималося Об'єднання Українських Педагогів Канади, — відділ Торонто. Такий діточий концерт має особливо велике виховне значення для глядачів - дітей, яких на концерті було багато.

Т-ВО ІМ. М. ШАШКЕВИЧА. — 15 червня о год. 8 веч. в приміщенні церкви св. Миколая відбулася нарада ініціятивного комітету щодо зорганізування Т-ва ім. Шашкевича. По інформації д-ра Т. Ваня відбулася довша виміна думок, в результаті яких присутні прийшли до переконання, що Товариство таке потрібне, а його ціллю й завданням було б розгортати культ Шашкевича в тому напрямку, що як і тоді на рідних землях наша мова - культура занепадала, так і тепер тут на еміграції маємо ще саме. Тоді Шашкевич виступив і пробудив наш нарід. Тут маємо йти з ідеєю Шашкевича, і знов не допустити до занепаду нашої мови і культури. Нарада покликала до життя підготовчий організаційний комітет в складі: д-р Т. Ваньо, о. Ю. Микитин, ред. В. Дідюк, ред. М. Поронюк, проф. Я. Козловський, п. І. Кузьмин і пані Я. Ломага.

ЧОЛОВІЧИЙ ХОР „ПРОМЕТЕЙ". — По вдалих виступах в Монтреалі з нагоди 75-річчя українського поселення в Канаді, та на Світовій Виставці Експо 67, де хор завоював симпатії і серця не тільки монтреальців, але і багатьох чужинців, своїми мистецькими виступами, брав участь в закінченні етнічного тижня в Торонті і Лондоні. Тепер хор наспівує свій знаменитий репертуар на пластинки, які появляться в скорому часі на ринку. 5-го серпня вдруге виступить на Експо 67 в Монтреалі.

ПО ВІДБУТТЮ УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ на закінчення Тижня Етнічних Груп, голова відділу КУК — д-р О. Бойко вручив мін. Гросманові „Енциклопедію Українознавства" та „Ранні українські поселення в Канаді, 1895 до 1900" д-ра Кисілевського. Участь українців в закінченні Етнічного Тижня треба назвати найкращою під кожним оглядом. Приятель українців мін. Гросман пригадав про неї в Онтарійському парляменті на пополудневому засіданні 29 травня. Його виступ запротоколований і поміщений в деннику онтарійського парляменту. Вказуючи на всеобіймаючий зміст Енциклопедії та як прийшло до її видання, мін. Гросман покликався на слова у вступі до Енциклопедії відомого авторитета в славістиці проф. Ернеста Дж. Сімпсона, який писав: що це „величний збір авторитетного джерельного матеріялу в англійській мові про Україну та її населення", який вийшло на прозоро укладений для тих, що хочуть чогось довідатися, бо „найкращі традиції об'єктивного прослідження стали основою енциклопедії". Існування такої праці не тільки додає вартости до зідентифікування України і її населення як нації, але поширить горизонти знання в цій ділянці поважних науковців та великого числа англомовних людей, які схочуть покористуватися її сторінками. Пояснюючи вартість другої книжки, мін. Гросман зупинився на особі її автора д-ра В. Кисілевського, який за словами проф. Симпсона є найкращим експертом знання етнічних груп в Канаді, працюючи 20 років у характері зв'язкового з етнічними групами та її пресою в Департаменті Державного Секретаря Канади та в Департаменті громадянства та еміграції. Книжки з дедикацією: Для Уряду Онтаріо для відзначення сторіччя Канади — Комітет Українців Канади, Відділ Торонто — 27 травня 1967 р. Обі книжки були вручені начальникові законодатної палати для уміщення їх в бібліотеці парляменту.

КАНЦЕЛЯРІЯ СУКВ. — Крайова Управа Союзу Українських Ветеранів, рішила відкрити з днем 5-го липня свою канцелярію в будинку при вул. 196 Бетгурст, біля вул. Квін, яка буде відкрита кожного дня від год. 8 рано о 5 веч. Офіційне відкриття її буде пізніше. Канцелярія буде мати постійну щоденну службу ветеранів та буде полагоджувати рівні організаційні справи.

ЛІТНІ ТАБОРИ. — Майже всі наші молодечі й інші організації влаштовують здебільша на своїх власних оселях літні виховно - відпочинкові таборування, та стараються охопити найбільше число нашої молоді. Здається, що в нікого немає сумніву про вартість таборів. Щиро радимо родичам в час зголошувати своїх дітей, щоб вони змогли бути врахованi до відповідних вікових груп. Всі організації, що влаштовують табори, з свого боку докладають всіх зусиль, щоб діти мали все, що потрібне, щоб мали добрих виховників та батьківську опіку.

ЗЕЛЕНОСВЯТКОВІ ПОМИНКИ. — В зеленосвяточну неділю, 18-го червня Преосвященний Кир Ізидор в асисті численного духовенства відправив панахиду за впавших борців за волю України. Почесну сторожу коло символічної могили на цвинтарі Мовнт Гоп держали кадети летунського ескадрону ч. 283, Українського Відділу - Канадійського Легіону, Українські ветерани та молодечі організації СУМ і Пласт з своїми прапорами. Велике число молоді разом з своїми батьками належно віддали поклін тим, „що життя своє віддали за своїх друзів". Глибоко патріотичну і змістову проповідь сказав о. д-р В. Стасів.

В. Дідюк

Нюарк, Н. Дж.

В РОКОВИНИ СМЕРТИ С. ПЕТЛЮРИ

Рідна Школа при Парафії Української Православної Церкви Святого Вознесенія та Молодеча Організація Ю. ОДУМу спільно відзначили пам'ять Національного Героя св. п. Симона Васильовича Петлюри, — Голови Директорії та Головного Отамана Військ Української Народньої Республики — Святом в 41-шу річницю його трагічної смерти.

28-го травня в церкві Святого Вознесення о. протоієрей М. Харіщак відправив Панахиду за спокій душі св. п. С. Петлюри. Увечері в церковній залі відбулася Академія на честь Голови Української Держави. По відіграванню американського гимну, що його виконав на піяно одумівець Іван Череута, священик відкрив настоятель церкви о. прот. М. Харіщак. Привітали: прем'єр - міністра Української Народньої Республіки проф. Бориса Мартоса та всіх присутніх, о. Харіщак виголосив патріотичне слово, запросивши всіх вшанувати пам'ять С. Петлюри однохвилинною мовчанкою. Учні Рідної Школи: Аня Гаврюшенко і Катя Іваненко внесли і склали зелений вінок з 7-рожами, на знак семи куль, що ними був забитий С. Петлюра, у підніжжя постаменту, а одумівець А. Череута і М. Омельченко внесли американський і український прапори.

Доповідь на тему „Життя і діяльність Симона Петлюри", виголосили учні 8-ої кляси Рідної Школи (вчитель Іван Гончаренко) Володимир Степовий, Петро Радомський і Петро Гаврюшенко. Між доповіддю виступали з деклямаціями: „Скрізь плач і ридання" — слова Лесі Українки — Н. Пташинська, „Від триста літ закуті спали покоління" — Гр. Стройник і „В тую мить Дніпро спинив свій бігг"... — С. Радомський.

В рецитації творів українських письменників присвячених св. п. Симону Петлюрі, брали участь учні старших груп та юні одумівці, Г. Гончаренко, Н. Шкварко, В. Приходько, Р. Наливайко, О. Сенча, А. Самчук і О. Степова.

Хор Ю. ОДУМу під керівництвом В. Пташинського виконав з успіхом ряд пісень і зокрема пісню про Петлюру на слова М. Матули: „Симон Петлюра". Акомпаніювала на піяно В. Приходько. Виступ цього хору був добре підготовлений і виконання його було бездоганне.

На зміну дитячого хору виступив „дует" — пані Ніна Наливайко (сопрано) і пані Марія Череута (альт), які гарно проспівали пісні: „Ой, гай мати, ой, гай мати..." та „Лети, моя думо з вечірню годину". Акомпанував їм на піяно і обробив ці пісні молодий одумівець Іван Череута.

Останньою точкою на Академії був виступ октету „Горлиця" при Товаристві Одумівських Приятелів і який відспівав „Уперед" муз. Л. Ревуцького, „Молоді ми і світ нам відкрито" муз. І. Недільського, і „Привіт Вітчизні", муз. М. Фоменка. Цей хор з успіхом виконав своє завдання, за що йому і диригентові В. Пташинському належиться признання і подяка. Акомпаніював октетові — Іван Череута. В склад октету входять: Ніна Пташинська, Ліза Левченко, Аїда Федоренко, Марія Гаврюшенко — як сопрано, Марія Череута, Марія Моргун, О. Павленко, Фрося Думич і С. Степова альти.

Академія була виконана в більшості самою молоддю. Належиться і нам старшим призадуматись над тим, щоб втягати у відзначення відповідних імпрез нашу молодь.

Декоратори сцени: І. Каневський, Ю. Самчук, К. Степовий, Ів. Павленко.

Чистий дохід від Академії переслано Центральному Комітетові по вшануванні пам'яті Симона Петлюри в ЗДА до Ню Йорку для безпосередньої висилки їх до Парижу на потреби Бібліотеко ім Симона Петлюри.

К. Степовий

Фінікс, Арізона

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Рік-річно українці у вільному світі вшановують пам'ять своїх героїв. Так само і українська громада у Фініксі 4-го червня, в залі української православної церкви вшанувала пам'ять 41-ої річниці трагічної смерти Головного Отамана сл. п. Симона Петлюри.

Академія складалася з реферату, хорових точок, деклямацій і гри на акордеоні. О годині 12-ій о. А. Ілінський відслужив заупокійну панахиду і виголосив відповідну проповідь.

О годині 1:30 по пол. почалася Академія. Академію відкрив інж. М. Тополь і попросив до слова полк. І. Цапка. На початок полк. Цапко відчитав список ветеранів, які брали участь у Визвольних Змаганнях, а які живуть тепер у Фініксі. Є їх вісім осіб: полк. Іван Цапко, сот. К. Тржепель, сот. В. Шкварок, сот. К. Кузь, пор. Ілля Ясінчук, віст. В. Литвиншин і юнак Петро Красноніс. На поклик полк. Цапка кожний викликаний вставав з місця, а публика вітала його. Реферат читав полк. Цапко. Хор під диригентурою о. А. Ілінського відспівав чотири пісні, а то: „Марш Петлюри", „Чуєш, брате мій", „Ой горе тій чайці" та „Ой з-за гори кам'яної". Деклямували студентки Надя Івасів і Зоня Попович. Дуже миле враження на присутніх зробив виступ 8-літньої Наді Ситник з акордеоном, яка уміло відіграла українську мелодію. Всіх виконавців публіка нагородила сердечними оплесками. Відспіванням „Ще не вмерла Україна" закінчено свято.

В. Литв-к

Заклик Отців Студитів з Вудстоку, Онтаріо в Канаді

Всечесніші Отці, Дорогі Миряни!

Монахи Студити, що прибули декілька літ тому до Канади та замешкали у Вудстоку, Онтаріо, звертаються до Вас з гарячим проханням допомогти їм докінчити будову церкви та монастиря.

За благословенням нашого Верховного Архиєпископа Їх Блаженства Кир Йосифа Кардинала Сліпого й нашого Преосвященного Кир Ізидора в Торонті ми розпочали будову в 1964 р. та вже закінчили зовнішню працю. На викінчення внутрі та устаткування треба нам ще 200 тисяч доларів.

Отці Студити гаряче просять наших Преосвященних Владик, Всечесніших Отців та всіх мирян, щоб були ласкаві своїми пожертвами прийти з допомогою в закінченні тієї церкви та монашої обителі цього праданнього, ще з княжих часів українського черночого чину, що його відновив наш Слуга Божий Митрополит Кир Андрей Шептицький на Україні.

Нагородою за Ваші пожертви на будову храму Божого будуть щоденні Служби Божі в новій церкві оо. Студитів та гарячі молитви, що їх будемо заносити перед престіл Всевишнього, щоб винагородив Вас стократно в цьому житті, а по смерті увінчав небесною славою.

Просимо ласкаво писати та слати пожертви на адресу Отця Настоятеля:

Rev. Theophan Shewaha,
Superior of Studite Monks,
Box 101, 540 Parkinson Ave.,
Woodstock, Ont., Canada.

● Британія випускає окрему поштову марку одного шилінга в честь подорожі сера Франсіса Чічестера довкола світу одноособовим яхтом. Марка чотирикольорова і зобориться з морськими хвилями. Марку надрукують накладом 24 мільйони.

Філядельфія, Па.

З ГРАДУАЦІЇ МЕНОР ДЖУНЬЙОР КОЛЕДЖУ

4-го червня відбулась в Менор Джуньйор Коледжі урочистість градуації, попереджена Благодарною Службою Божою. Закінчили свою дворічну вищу освіту 99 студенток, з того 15 адміністративних секретарок, 27 правничих секретарок, 17 медичних секретарок і 40 адептюк гуманістичних предметів; в тому с 13 українок. Після академічної процесії і молитви-інвокації та відспівання американського гимну відбулась роздача дипломів, що її виконала Мати М. Єроніма, президентка коледжу, і всч. о. монс. Степан Тиханський. Відзначення за академічні осягти і за діяльність в коледжі були вручені студенткам настоятельною монастиря Сестер ЧСВВ Матір'ю М. Кармелією. Промову в англійській мові виголосила Марія Пет Вайнріх, а в українській мові Богданна Кульба, яка висловила подяку дирекції і факультетові коледжу за академічний провід і моральну опіку збоку Сестер ЧСВВ і факультету та підкреслила важливість можливостей пізнавати українську мову і культуру в цім українськім католицькім коледжі. Президента коледжу Мати М. Єроніма передала на руки д-ра М. Максимовича, професора Віллянова університету, почесну грамоту і велику відзнаку св. Василія Великого від Менор коледжу для довголітнього духового опікуна і щирого приятеля нашого коледжу д-ра Рой Й. Деферарі.

Д-р Е. Герасим представив головного промовця, віце-губернатора стейту Пенсильвенія Реймонда Бродерика, який виголосив доповідь на тему тривалих вартостей освіти, базованої на християнських ідеалах.

Н. П.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Марії Кравчишин Гусар
на Український Університет у Римі
зложили:

М. А. Гординський $20	М. Ю. Цар $10
М. Б. Турко $15	Л. Потічний $10
О. С. Парубчак $10	О. В. Гнатик $5
І. Е. Колодій $10	Г. Годованець $5
Д. В. Гусар $10	І. Б. Бемко $3
С. С. Батко $10	

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВТРАТИ нашої Дорогенької Донечки
СЛ. П.
ЛЯРИСИ ГАРКАЧ
ЗА ВІЧНИЙ СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ
будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
28-го ЧЕРВНЯ 1967 року, год. 9-та рано в УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ
29-го ЧЕРВНЯ 1967 року, год. 9-та рано в УКРАЇНСЬКІЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ в ЛОРЕЙН, Огайо
Горем прибиті:
ПЕТРО і МАРІЯ — родичі
НАСЯ, ОДАРКА — сестри
МИРОН — брат

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. проф. ІВАНА КРАСНИКА
який відійшов у Вічність 16-го червня 1967 р. у Шикаго складає 20.00 долярів
на Осередок Праці НТШ в Сарселі, Франція
Іванна ЗАДОРЕЦЬКА (ГОЛЕМБІОВСЬКА)

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 24-го червня 1967 року упокоївся в Бозі в Гренде Пас, Орегон, наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО, ДІДО і ПРАДІД
БЛ. П.
Петро ПАРНИЦЬКИЙ
народжений 18-го липня 1881 року в Токах, пов. Збараж, Україна. До ЗДА приїхав 1913 р. і жив в Ню Йорку і Фріголд, Н. Дж. До УНСоюзу вступив 1919 р. і був його вірним членом до кінця життя.
Був дяковчителем в Бабилоні і Вестбері, Л. Ай. та в Брукліні і Ню Йорку, опісля працював інспектором IRT, New York City.
ПОХОРОН відбудеться в суботу, 1-го липня 1967 року о год. 11-ій ранку у Фріголді, Н. Дж. з похоронного заведення Higgins Funeral Parlor.
В глибокому смутку:
дружина — ДОРА
сини — ЕВГЕН, д-р ЙОСИФ і ВАСИЛЬ
9 внуків і 6 правнуків

СПОРТ

редагує В. СОХАН

УСК НЮ ЙОРК ОДЕРЖАВ ДВІ ТОЧКИ ВОКОВЕРОМ 6:0 НАД „ГЕЛЛЕНІК"

Ланка Дисципліни і Верифікації Німецько-Американського Футбольного Союзу рішила признати дружині Українського Спортового Клюбу Ню Йорк перемогу 6:0 — воковером над „Гелленік" та дві точки за перервані змагання за першість „Великої Десятки" НАФСоюзу. Ці змагання 10-го червня в Асторії були перервані на 65-ій хвилині, коли змагуни і симпатики дружини „Гелленік" почали бійку із змагунами УСК-у, в якій зазнав сильного побиття змагун УСК-у Лобатон. Ланка Дисципліни і Верифікації ствердила, що змагуни „Гелленік" напали змагунів УСК-у та закликали до цієї бійки своїх симпатиків.

Після цього рішення Ланки футболісти УСК-у мають вже 17 відбутих гор (на всіх 18), в яких здобули вони 24:10 точок і 39:18 воріт. Одиноким суперником УСК-у на лаври першуна „Великої Десятки" остала дружина „Н. И. Гота", яка в 17 грах здобула 22:12 точок і 22:14 воріт.

— о —

ЗМАГАННЯ „ТРИЗУБА" З „СТ. ДЖЕРАРД" ВІДКЛИКАЛА АФЛІҐА

Змагання „Тризуба" з Філядельфії із „Ст. Джерард" у Балтиморі*), визначені на неділю, 11-го червня, відкликано в останій хвилині. Причиною було нове рішення Верифікаційної Комісії АФЛіґи відносно невідбутих змагань „Тризуба" з „Ромою", за які АФЛіґа признала була раніше дві точки „Тризубові". Згідно з новим рішенням Верифікаційної Комісії футболісти „Тризуба" ще мусять розіграти мистецькі змагання АФЛіґи із дружиною „Рома" з Петерсону, яка не явилася на визначені змагання 28-го травня ц. р. Цим самим щойно змагання з „Ромою" вирішать мистецтво північної групи, після чого зможуть відбутися змагання мистців груп за загальний чемпіонат АФЛіґи.

При цій нагоді варто подати, що в наступному сезоні, який почнеться при кінці серпня, у Вищій Дивізії АФЛіґи будуть змагатися тільки ті дружини, які вплатять до каси Ліґи високі кавції (правдоподібно 15.000 дол.) Дружина, яка не явиться на визначені змагання, буде автоматично покарана грошовою карою 4.000 дол. Ці зміни, що їх запропонувала спеціяльна комісія для розбудови АФЛіґи — очолює її представник „Тризуба" інж. Б. Сеник, є конечні, щоб покінчити з різними непорозуміннями та хаосом, які траплялися в пляні гор АФЛіґи.

*) Першун південної групи АФЛіґи називається „Ст. Джерард", а не „Ст. Амброз", як це подано помилково в нашому календарці гор.

Я. Татомир

— о —

ВІСТКИ „Ч. СІЧІ"

„Чорноморська Січ", Нюарк в новому приміщенні

З першим липня перепроваджуться „Чорноморська Січ" Нюарк до нового приміщення при Сенфорд евню в сусідстві української католицької церкви й школи. Активні спортовці і члени „Ч. Січі" користуватимуться першою домівкою, яку саме відкрито. В наступному місяці відбудеться урочисте відкриття другої домівки, віднолення якої започатковано вже в минулому тижні. Крім домівок матимуть члени і симпатики „Ч. Січі" для користування відпочинковий город, який находиться при цьому новонабутому домі.

Стару „твердиню" січового життя, дім при 18-ій евню, закупила від „Ч. Січі" одна з баптистських парафій, яка перебере цей будинок на власність в половині липня.

Разом із УСТ „Ч. Січ" перейдуть до нового приміщення оба відділи УНСоюзу при „Чорноморській Січі", ч. 14 і 214.

„Юкрейнісне Джін Чижович — рукі оф де ір"

Під таким заголовком помістила місцева газета „Стар Леджер' в Нюарку допис Айка Кунса (минулонедільне число) про Евгена Чижовича, якого вибрала АФЛіґа менаджером року. В цьому дописі подав автор точні інформації про осяги „Чорноморської Січі" (Нюарк Юкрейнісне) в минулому сезоні, та про ролю і минуле цього керівника української дружини. В дописі подав теж автор прізвища футболістів „Ч. Січі" із зазначенням, що вони українці, які мусіли покинути Україну.

Нові змагуни першої дружини

Провід футбольної ланки „Ч. Січі" продовжуватиме старання над українізацією та відмолодженням складу першої дружини, підготовляючи її до нового сезону, який почнеться в другій половині серпня. В одностроях „Ч. Січі" виступлять в новому сезоні нові змагуни, з яких наступні вже підписали декларації: Йосип Махник, Микола Німерчинський, Михайло Малишевський, Петро Бернацький, Осип Цап і Михайло Паливода із Югославії.

Добрий приклад

Відомий громадянин Нюарку п. Мирон Литвин уфундував одну третину коштів подорожі футболістів „Чорноморської Січі" до Монтреалю в днях 17-го і 18-го червня на ЕКСПО-67 і змагання з „Україною". Це доказ, як оцінює сеньйор січовик п. М. Литвин працю спортового активу УСТ „Ч. Січ" та радіє його осягами. Добродієві і приятелеві нашої молоді п. Литвинові належиться щира подяка.

О. Твардовський

— о —

ЩО НОВОГО В КЛІВЛЕНДІ?

Від вістки про початок ліґових гор у Клівленді минуло небагато часу, проте обидва наші клюби — „Львів" і сумівська „Скала" — вспіли розтратити чимало точок. Насамперед Лейк Ірі Ліґа відібрала футболістам „Львова" дві точки, здобуті від хорватів (за ці точки йде ще боротьба перед Американським Футбольним Союзом). Потім „Львів" впродовж двох тижнів програв 3:4 із Італійським СК (ґолі для „Львова" здобули: Сантос, Скора і Копистанський), із „Джермен Америкенс" 0:3 і зі слабою дружиною „Ґрін-Вайт" 2:3 (оба ґолі Скори). Щойно після цих поразок прийшли успіхи: сербський „Караджордж" переможено 3:1 (ґолі: Сантос 2 і Сото), сумівську „Скалу" в чистому цим разом дербі 2:1 (ґолі: Сото і Скора) і Мадярський СК 4:0 (ґолі: Скора — 2, Асиз і Сото). Останні з них були найкращими змаганнями сезону, в яких мадяри пішли на відкриту гру і мусіли капітулювати. Дисципліни у „Львові", яку на Загальних Зборах так енергійно заповідав провідник Осип Росул, все ще немає: на змагання деякі „примадони" спізнюються, або й не являються. Проти сербів дружина „Львова" мусіла ввесь час грати з дев'яти змагунами. Підкріплення з Бразилії чомусь забарились...

Сумівська „Скала" мала подібну долю. Програвши 1:4 із хорватським клюбом „Заґреб" (єдиного ґоля здобув В. Вербинець), сумівці перемогли трьома ґолями Клеського грецьку „Олімпію". Але ці, перервані внаслідок авантюр змагання, Ліґа зверифікувала як воковер для греків, мовляв, українські господарі змагань не вдержали порядку на грищі. (Чи сумівці воюють за ревіндикацію відібраних точок, нам не відомо). Потім прийшла поразка 1:5 із Німецькою Централею (ґоль М. Добрянського), помітна нерішена 4:4 проти сильних мадярів (ґолі І. Цішкевича — 2, Пилипяка і Клеського), та згадана вже мінімальна поразка із „Львовом" 1:2, при чому автором сумівського ґоля був Клеський. Важку переправу мала сумівська „Скала" з сербським Караджорджом. Вже на початку гри втратили сумівці Красиянського (контузія) й мусіли грати з десятьма змагунами. Серби використали цей „гендікеп" і виграли 3:2. Двоє воріт для української дружини здобули: Сивий і Пилипяк.

Старший доріст „Львова" змагався проти ровесників „Скали" 1:1 (ґоль для „Львова' — П. Радзикевич), а середущий річник „Б" цих самих суперників змагався з вислідом 6:0 для „Львова". Авторами переможених ґолів були: Р. Росул3, А. Новицький 2 і Ст. Гурко. Крім того „Львів „Б" переміг 3:2 „Донав Швабен" і веде в табелі своєї юніорської кляси.

Професійна Юнайтед Саккер Ліґа (Ассосієйшен) показує непогану, місцями навіть дуже добру гру, проте в антифутбольній твердині Клівленді ніяких дубів не корчує. Американці нарікають на брак продукції ґолів і їх не цікавить навіть те, що „їхній" (позичений на сезон з Англії) „Стовк Сіті" веде в табелі. З дотеперішніх 23.000 глядачів, що прийшли в сумі на змагання, напевно 85 відсотків були еміґранти — між ними й українці.

О. Н.

— о —

„ЛЕВИ" ЗАКІНЧИЛИ ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН

„Леви" — НААК 3:1

Шикаґо, 18-го червня. В останніх футбольних змаганнях весняного сезону „Леви" здобули перемогу 3:1 над норвежцями і зайняли разом із німецькою дружиною „Зелено-Білих" два перші місця Вищої Дивізії. З шости змагань виграли „Леви" троє, закінчили нерішеною двоє, а лише одні програли, записавши на своє конто 8:4 точок і 15:11 відношення воріт. Стрільцями воріт у весняному сезоні були: Бровн 5, Ґевара 4, Санчез 2, Санторо, Освальд, Нога і Полюхович по одних. Німецькій дружині „Кікерс" остало ще двоє змагань до кінця весняного сезону. Якщо вони їх виграють, тоді вони й стали б весняним першуном Вищої Дивізії.

До зустрічі з норвежцями виступили „Леви" у скріпленому складі, з Грушецьким на обороні і Стахровським, який заграв вперше по довгій перерві, на крилі. Перед початком змагань змагуни і глядачі вшанували однохвилинною мовчанкою померлого 16-го червня бл. п. мґра Івана Красника, сеньйора українського спорту в Україні та на еміґрації і одного із засновників УАСТ „Леви". В першій півгрі „Леви" сильно переважали, але змарнували багато нагод. Перші ворота стрілив Полюхович. Воротар Банах оборонив до перерви декілька стрілів. В другій півгрі через 15 хвилин грав на воротах Іваник, який разом із Еліяшевським оборонив декілька небезпечних стрілів. Норвежці накинули гру „Левам" і на 52-ій хвилині здобули вирівняння стрілом, що його не міг оборонити Іваник. Опісля прийшло до більше відкритої гри, а далі „Леви" взялися ще більше до праці, щоб не втратит точки. Ряд стрілів по воротах норвежців оборонив щасливо їхній воротар. Щойно на 83-ій хвилині Ґевара здобув другі ворота, добиваючи випущений з рук воротаря стріл Ноги з вільного. Устійнив рахунок дня Бровн на 86-ій хвилині зустрічі з карного.

Склад „Левів": Банах (Іваник), Медина, Еліяшевський, Льопез, Грушецький, Іваник, Стахровський, Нога, Полюхович, Ґевара, Освальд, Бровн, Сантаро і Дижурко.

У передзмагу резерва „Левів" здобула першу перемогу весняного сезону над резервою норвежців 1:0. Це була перемога воковером, бо суперники „Левів" спізнилися на змагання. Опісля в товариській зустрічі „Леви" перемогли норвежців 4:3. Юнаки „Левів" програли із однолітками сербських „Ютс" 1:3. Одинокі ворота для „Левів" здобув Бойкевич.

Сумівські „Крила" закінчили весняний сезон в неділю, 11-го червня зустріччею з Словацьким СК, яка закінчилася нерішеною 2:2. Ворота для „Крил" стрілили Андрущишин і Орган. „Крила" та „Фіхте Рамс" зайняли вкінці весняного сезону спільне перше місце Першої Дивізії, маючи рівне число по 11 точок. У весняному сезоні стрільцями воріт для „Крил були: Караван 3, Андрущишин 3, Бідяк, Чернюк, Орган і одні без гри.

Петро Головатий

ЗНОВУ „ПОСВЯЧЕННЯ В КОЛГОСПНИКИ"

Про те, як відбувається трагікомедія закріпачення української молоді в колгоспі, навіть молоді із середньою освітою, розповідає докладно „Радянська Україна" з 20 червня. У с. Княжа, Звенигородського району, було оголошено: „Сьогодні вечір посвячення у колгоспники"... „На столі з'являється каравай — символ достатку" (насправді ж „коровай" — символ одруження!). Молодь мусіла „клястись" на скринці з колгоспною землею... „Схвильований юнак кладе праву руку на скриньку і запевняє: „Клянусь". Голова артілі вручає йому книжку колгоспника, тисне руку. Коваль Василь Спиця пов'язує через плече юнака стрічку з написом „Посвячений у хлібороби".

Шикаґо, Ілліной

КОНЦЕРТ УЧНІВ МУЗИЧНОЇ СТУДІЇ ПРОФ. І. БІЛОГРУДА

17-го червня 1967 р. о год. 7-ій вечером в приміщенні Fine Arts Building при Мишиґен Евню в Шикаґо відбувся 16-ий з черги іспиткоцерт музичної студії професора Ігоря Білогруда.

Цього року у виступах взяло участь понад 45 учнів. В програмі були твори Барвінського, Чайковського, Баха, Ліста, Косенка, Рахманінова, Шопена, Бетговена та інших композиторів. Усі учні підходили за порядком і виконували призначені їм твори, за що були відповідно винагороджені оплесками присутніх.

Двогодинна програма пройшла скоро й приємно тому, що за кожним разом слідували більш заавансовані виконавці. Усі учні виказали незвичайний поступ. Це свідчить, що їх провадить тверда рука досвідченого, з довголітньою практикою педагога, який стисло придержується педагогічних засад.

Цей концерт учнів музичної студії — не лише показ перед родичами,як багато їхні діти навчилися, але, також приготування їх до публічних виступів та заохота до дальшої праці, щоб не лишитись позаду своїх приятелів-колеґ.

Треба згадати, що проф. І. Білогруд знаний не лише серед української громади, але також серед американського музичного світу як педагог і композитор. Його твори друкуються американською музичною компанією,як шкільні підручники гри на фортепіяні. За його 16-літню тяжку працю для наших дітей належиться йому признання і подяка від нас, батьків. Бажаємо йому кріпкого здоров'я до дальшої праці.

Ю. П.

ОДЕСЬКА КІНОСТУДІЯ ВИПУСКАЄ ФІЛЬМИ РОСІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Ще декілька років тому Одеська кіностудія художніх фільмів, яка формально належить до кінематографії УССР, випускала фільми в українському оригіналі. Останнім часом справа була не ясна, бо підсовєтська преса приховує відомості про мову оригіналу фільмів, аж „Культура і Життя" з 22 червня проговорилась. У рецензії на новий кінофільм Одеської студії „Вертикаль", читаємо: „Хрипливим, настирливим голосом... співає пісню про альпінізм:

Кто здесь не бивал,
кто не рісковал,
Тот сам себя не іспитал,
Пусть даже снізу он звезди
хватнул с небес"... і т. д.

Хто ставив і здіймав черговий „український" кінофільм в Одесі? — М. Рашєєв, С. Гворухін, Б. Дуров, С. Губайдулін, Л. Лужіна...

ТАРЗАН, Ч. 5833. Скакунці повели в'язнів!

A HIDEOUS STRANDLOPER CAME FORTH TO SUMMON THE HAPLESS PRISONERS.

THEY SHRANK BACK FEARFULLY, RELUCTANTLY--

UNTIL ANOTHER BEAST-MAN APPEARED AND THEY WERE FORCIBLY OUSTED FROM THE CAVE!

Огидний надбережний скакунець прийшов, щоб забрати нещасливих в'язнів.

Вони відступили назад зі страхом, неохоче...

Аж з'явився другий потвора-чоловік, і їх силою викинули з печери!